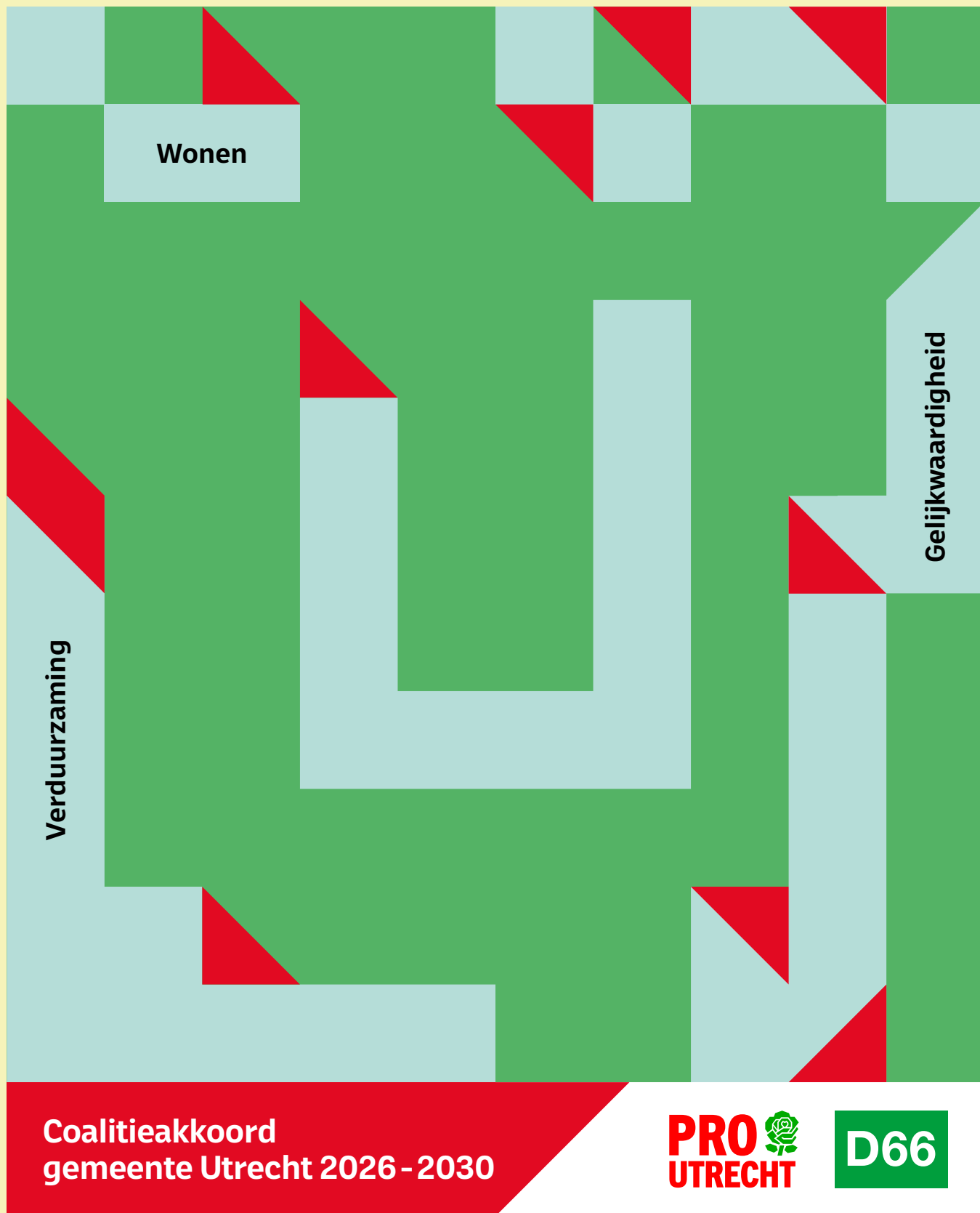

Wonen

Verduurzaming

Gelijkwaardigheid

Coalitieakkoord
gemeente Utrecht 2026 - 2030

PRO
UTRECHT

D66

Voor

uuuu

Voor **uuuu**

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Drie prioriteiten: wonen, verduurzaming en gelijkheid	6
Een stad voor iedereen	8
1.1 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	10
1.2 Opvang	16
1.3 Gebiedsontwikkelingen	18
1.4 Mobiliteit	20
Een stad vol groen	24
2.1 Klimaat en energie	26
2.2 Groen, biodiversiteit en openbare ruimte	28
Een stad van preventie	32
3.1 Veiligheid	34
3.2 Jeugd	37
3.3 Onderwijs	38
3.4 Gezondheid	41

Een stad waar iedereen meetelt **44**

- 4.1 Economie en werkgelegenheid 46
- 4.2 Bestaanszekerheid en passende ondersteuning 49

Een stad die bruist **52**

- 5.1 Spelen, bewegen en sporten 54
- 5.2 Horeca, cultuur en evenementen 56

Een stad die we samen maken **60**

- 6.1 De stad in 62
- 6.2 De gemeentelijke organisatie 64
- 6.3 Financiën 66

Financiële tabellen **70**

Inleiding

Aan dit coalitieakkoord hebben – direct of indirect – heel veel mensen meegewerkt. We vergaderden in alle hoeken van de stad. We zijn ontzettend gastvrij ontvangen in de Dom, MBO Utrecht, Voedselbank Overvecht, de bibliotheek op de Neude, Podium Oost, Dotslash, de Kadeboot, en in onze eigen wijkbureaus in Noordwest, Vleuten-De Meern, Zuid en Leidsche Rijn. In de pauzes hadden we leuke gesprekken met bewoners in buurthuis De Speler en De Schakel, gingen we de markt over in Vleuten, waren we te gast bij de vogelopvang in Rotsoord en gaven we een kijkje achter de schermen tijdens een debataavond van het Huis voor Actief Burgerschap. We ontvingen veel brieven van inwoners en organisaties, die we stuk voor stuk hebben betrokken bij onze besprekingen. We kregen een toelichting van jongerenwerkers van JOU, we namen ideeën van de stedelijke kinderraad in ontvangst en we spraken met Utrechtse jongeren die kunstwerken maakten voor het programma ‘Sketch Your Future’.

Een deel van die kunstwerken vind je verspreid door dit akkoord. Het is de stem van jongeren, die – met hun tekeningen – aangeven waar zij zich zorgen over maken en wat hun ideeën zijn voor de toekomst van de stad. Ook veel van de foto's in dit akkoord zijn gemaakt door inwoners; we ontvingen tientallen foto's in reactie op onze oproep om beeld aan te leveren. Dank daarvoor!

In dit akkoord hebben we vastgelegd wat we de komende bestuursperiode gaan doen en hoeveel geld daarvoor beschikbaar is. Inwoners mogen ons altijd aanspreken op de keuzes die we hebben gemaakt – of ze nu behoefte hebben aan meer tekst en uitleg, vinden dat resultaten uitblijven of om te laten weten dat ze het er hartgrondig mee (on)eens zijn. Dat kan bijvoorbeeld via de eigen wijkwethouder, tijdens spreekuren of andere activiteiten in de wijk.

De coalitie voor de komende vier jaar kent een andere samenstelling dan we hadden gehoopt. We begonnen de formatie met het CDA en de Partij voor de Dieren, met de intentie om er met elkaar uit te komen. Dat dat niet is gelukt, vinden we heel erg spijtig. In dit akkoord proberen we recht te doen aan de gesprekken die we met ons vieren hebben gevoerd, dus aan wensen die vanuit het CDA en de Partij voor de Dieren zijn ingebracht.

Daarnaast laten we ruimte aan de raad in den brede. Voor veiligheid, mobiliteit en afval hebben we geld vrijgemaakt, dat door het college niet wordt ingevuld. Verder is uit gesprekken tussen de fractievoorzitters en formateurs gebleken dat de raad, vanuit diens budgetrecht, graag meedenkt over hoe we omgaan met de financiële ruimte. In lijn met de aangenomen motie 155 uit 2026 ('Financiële spelregels met de raad') gaan we daarom met de raad in gesprek over de te actualiseren financiële verordening.

We zien uit naar een constructieve en open samenwerking met de raad. Het mooie van onze democratie is dat zij – de direct gekozen volksvertegenwoordigers – uiteindelijk besluiten over alle voorstellen voor Utrecht. We weten zeker dat dat gebeurt vanuit één belangrijke gemene deler: een ontzettend groot hart voor Utrecht en haar inwoners.

Mahaar Fattal en Rick van der Zweth

PRO Utrecht

Venita Dada-Anthonij en Susanne Schilderman

D66 Utrecht

De locaties waar de coalitiebesprekingen plaats vonden

Studenten van het Grafisch Lyceum Utrecht werkten mee aan de vormgeving van het coalitieakkoord. Van links naar rechts: Kendra, Josha (communicatiebureau Enof), Rosa, Eva, Renate, Teva, Luna en Jayden.

Drie prioriteiten: wonen, verduurzaming en gelijkheid

Dit coalitieakkoord beschrijft de periode van 2026 tot 2030, maar reikt tegelijkertijd veel verder. De keuzes die we nu maken zijn niet alleen belangrijk voor de huidige inwoners, ze zijn ook bepalend voor de jongeren van nu, voor de Utrechters die nog geboren moeten worden en voor iedereen die in de toekomst naar Utrecht komt. Bouwen aan een stad doe je voor de lange termijn.

Dat doen we in een weerbarstige tijd. Er gebeurt veel in de wereld. Dat heeft ook invloed op Utrecht en op de manier waarop wij samenleven. Door geopolitieke spanningen raken mensen op drift. Omdat onzeker is of deze problemen op de korte termijn worden opgelost – we hopen van wel, we vermoeden van niet – zullen we ons ertoe moeten verhouden. Als mensenrechtenstad zijn we solidair met mensen die door oorlog of conflict worden geraakt, en blijven we in onze eigen stad inzetten op wat mensen verbindt.

Ook dichterbij huis liggen er uitdagingen. We merken de gevolgen van de klimaatcrisis. Netcongestie en de aansluitstop doorkruisen veel van onze ambities, bijvoorbeeld als het gaat om woningbouw of het verduurzamen van ons eigen vastgoed. En anders dan in de periodes hiervoor, is de financiële situatie zo dat we soms moeilijke keuzes moeten maken, waarbij iedere keuze betekent dat je iets anders niet doet.

Tegelijkertijd blijven we investeren in wat ertoe doet in het dagelijks leven van Utrechters: een betaalbare woning, een veilige straat, een groen plein, een sportplek dichtbij en ondersteuning wanneer dat nodig is. De keuzes die we maken zijn financieel verantwoord, ook voor de lange termijn, en tegelijkertijd direct zichtbaar en voelbaar in de stad.

Wat gaan we doen?

In dit akkoord stellen we drie prioriteiten, die passen bij onze groene, progressieve koers, en die in het verlengde liggen van wat we nu al doen.

De bouw van **nieuwe woningen** is één van onze belangrijkste speerpunten. Voor starters, doorstromers, studenten, nieuwkomers en jongeren die nu nog vastzitten op de zolderkamer van hun ouders. Daarbij kijken we nadrukkelijk naar betaalbaarheid. We willen dat Utrecht een stad blijft waar ook zorgmedewerkers, leraren en politiemensen een fijn (t)huis kunnen vinden. Dat doen we onder meer met actief grondbeleid, door te kiezen voor 80% betaalbaar in nieuwbouwprojecten en door de bestaande woningen beter te gebruiken.

Daarnaast richten we ons op **verduurzaming**. Verduurzamen is belangrijk om de stad leefbaar te houden en om minder afhankelijk te worden van fossiele brandstoffen. Het levert vaak direct financieel voordeel op en verhoogt het wooncomfort. We zien verduurzaming als een brede opgave, die onder meer gaat over woningbouw, over vervoer en het klimaatbestendig maken van de openbare ruimte. We zetten in op 'Utrecht isoleert', om inwoners te helpen hun huis beter te isoleren. Daarbij richten we ons in de eerste plaats op de mensen en ondernemers die onze hulp het hardst nodig hebben.

Dat past bij onze derde prioriteit: de zorg voor **gelijke kansen** voor iedereen. We blijven bewust ongelijk investeren om de verschillen tussen inwoners te verkleinen en iedereen een volwaardige kans te geven. Omdat niet alle Utrechters dezelfde startpositie hebben, gaan er extra tijd, geld en ondersteuning naar buurten en mensen die die steun in de rug nodig hebben. Dat doen we bijvoorbeeld door gratis voorschoolse educatie in Overvecht en Kanaleneiland, door het verder invoeren van een rijke schooldag en door fors meer geld uit te trekken voor bestaanszekerheid.

We willen voorkomen dat we in de komende jaren beleidsnota op beleidsnota stapelen. We gaan daarom door met de plannen die er liggen en richten ons op **uitvoering** daarvan, zodat inwoners snel vooruitgang zien.

“Bouwen aan een stad doe je voor de lange termijn.”

Een stad voor iedereen

Ruimtelijke ontwikkeling, wonen, opvang, gebiedsontwikkelingen en mobiliteit

Vraag een willekeurige Utrechter wat op dit moment de grootste uitdaging is, en de kans is groot dat die het woningtekort noemt. Het tekort raakt Utrecht op veel verschillende manieren, en brengt een hoop vragen met zich mee. Wat bouw je en voor wie? Is er in Utrecht nog ruimte voor de leraar, de verpleegkundige of de politieagent? Hoe kunnen we klimaatbestendig bouwen, met oog voor de natuur en voor dieren? En hoe verdelen we de schaarse ruimte? In Utrecht hebben we in de afgelopen jaren de stap gezet van woningmarkt naar volkshuisvesting. Dat betekent dat we meer regie voeren op het woonvraagstuk. We kijken kritisch naar wat er wordt gebouwd en voor wie.

Onze inzet is er altijd op gericht om zoveel mogelijk mensen te helpen aan een veilig (t)huis. Een vaste woonplek heeft altijd de voorkeur boven opvang. Omdat het de basis is om weer vooruit te kunnen, en omdat tijdelijke opvang vele malen duurder is. Op termijn moet onze aanpak ertoe leiden dat we het aantal opvangplekken kunnen afbouwen, maar in het hier en nu willen we mensen zonder vaste verblijfplaats niet op straat laten staan.

Amsterdamsesstraatweg, wijk Noordwest

Driss Sayekh

Het is geen eenvoudige tijd om te bouwen aan een stad. De middelen en beschikbare ruimte zijn beperkt en netcongestie brengt complicaties met zich mee. Tegelijkertijd is stilstand geen optie, en biedt de situatie ook kansen voor innovatie. Wat voor ons voorop staat, is dat we groeien in balans. Nieuwe ontwikkelingen moeten gepaard gaan met werkgelegenheid en voldoende nieuwe voorzieningen en groen. Van voetbalveld tot school, van buurthuis tot zwembad, van park tot theater, van water tot windmolens: het is allemaal onderdeel van een complete, gezonde stad.

Ook goede bereikbaarheid is onmisbaar. We zetten al jarenlang in op duurzame manieren van vervoer, die zo min mogelijk ruimte innemen. Lopen, fietsen, openbaar vervoer en deelmobiliteit, als een goed alternatief voor de (eigen) auto. Zo maken we de lucht schoner en de straten rustiger en veiliger.

We kiezen voor meer ruimte voor groen en spelen door wegen, straten en parkeerruimte anders in te richten. De manier waarop we omgaan met mobiliteit past bij Utrecht als 10-minutenstad, waar winkels, scholen, werk, zorg en groen binnen tien minuten lopen of fietsen bereikbaar zijn. Doordat alles zo dichtbij is, pakken inwoners vaker de fiets of lopen naar hun bestemming. Alle bestemmingen blijven met de auto bereikbaar, maar niet altijd via de kortste of snelste route.

Er liggen plannen voor gebiedsontwikkelingen in de nabije en verdere toekomst, op kleine en op grote schaal, in en aan de randen van de stad. In de komende periode gaan we door met de verdere ontwikkeling van bijvoorbeeld Galgenwaard, Lunetten-Koningsweg, Archimedeskwartier, Utrecht Science Park, het stationsgebied Overvecht en Overvecht Centrum, Groot Merwede en Rijnenburg. Bij al deze gebiedsontwikkelingen worden voorzieningen aan de voorkant ingepast. We kijken steeds wat er nodig is om prettig en gezond te kunnen leven. Dat kan per gebied verschillen. Met oog op de schaarse ruimte, zoeken we naar slimme combinaties. Denk aan sport in de openbare ruimte, of een buurtcentrum in een bibliotheek. Het betekent ook dat we intensief willen samenwerken met de regio, want sommige functies hoeven we niet per se binnen de eigen stadsgrenzen te huisvesten.

In de Ruimtelijke Strategie Utrecht (RSU), de onderlegger van onze ruimtelijke plannen, is de zogenoemde 'barcode' geïntroduceerd. De barcode laat per 10.000 woningen zien wat er verder allemaal in een gebied moet komen en hoeveel ruimte die voorzieningen ongeveer nodig hebben. We zien die barcode als een stip op de horizon. Soms maken we andere keuzes, als die beter passen bij een gezond stedelijk leven in een verdichtende stad. We willen dat het aanbod voor de hele stad klopt.

1.1 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen: wat gaan we doen?

We ontwikkelen de RSU door tot een 'Omgevingsvisie 2050'. In die visie staat al het gemeentelijk beleid over de leefomgeving. Het gaat dan om wijken en buurten, winkelcentra en parken. In de visie komen strategische keuzes voor de lange termijn te staan. Door de overgang van RSU naar een omgevingsvisie maken we versnelling van de uitvoering mogelijk. Bij het opstellen van de 'Omgevingsvisie 2050' betrekken we de stad.

We pakken de wooncrisis aan. Utrecht bouwt door. De wooncrisis is een groot probleem, waar iedereen in onze stad tegenaan loopt. Daarom bouwen we flink door aan voldoende betaalbare woningen in de hele stad. In Utrecht vindt de grootste gebiedsontwikkeling van Nederland plaats. We kijken daarvoor naar ons beleid, trekken er een grote som geld voor uit en zetten in op grote en kleine gebiedsontwikkelingen.

We investeren fors in het bouwen aan de stad van de toekomst. Daar maken we jaarlijks 12 miljoen euro voor vrij. Met dit geld doen we het volgende:

- In lijn met de 'Beleidsnota Grondbeleid 2024' voeren we een **actief grondbeleid** (inclusief motie 460 uit 2025). Dit is nodig om grip, sturing en regie te houden op de invulling van een aantal grote opgaven op het terrein van wonen, werken,

energie, groen, maatschappelijke voorzieningen, mobiliteit en duurzaamheid. We wegen alle wensen per keer af tegen het beschikbare budget. Door zelf grond op te kopen, zorgen we ervoor dat er veel betaalbare woningen aan de stad kunnen worden toegevoegd.

- In dit budget zitten ook **plankosten** voor de grootschalige gebiedsontwikkelingen in Groot Merwede en Rijnburg, Lunetten-Koningsweg en Overvecht. We vinden het belangrijk dat plankosten in verhouding staan tot de opgave. Daar gaan we steviger op sturen. Als de plankosten te hoog worden, lossen we dat op door te bezuinigen op gebiedsmanagement.
- Extra **gebiedsmanagement in Overvecht**. Dat is nodig voor het uitvoeren van de 'Omgevingsvisie Overvecht 2040'.

We kiezen voor 80% betaalbaar, waarvan 40% sociaal en 40% middenhuur en middenkoop.

Er zijn Utrechters die harder worden geraakt door de wooncrisis dan anderen. Omdat we willen dat Utrecht een stad is voor iedereen, is ons doel om in en vóór de stad meer betaalbaar te bouwen. Bij nieuwe projecten, waaronder ook de grotere ontwikkeling van Rijnenburg en Lunetten-Koningsweg, kiezen we ervoor om 80% betaalbaar te bouwen, waarvan 40% bestaat uit sociale huur en 40% uit middenhuur en middenkoop. Dit is een plus op de huidige inzet op middenhuur en -koop. Ontwikkelingen die dicht bij elkaar liggen, kunnen we in samenhang bekijken. Deze percentages gelden voor projecten

van meer dan honderd woningen. Ook bij projecten van minder dan honderd woningen, willen we dat ontwikkelaars bijdragen aan voorzieningen en betaalbare woningen. Daarom gaan we voor een afdracht in het Fonds Bovenwijks. Als dat is gebeurd en er is voldoende financiële ruimte binnen het project, vindt een verevening plaats in de reserve betaalbaar wonen.

We kiezen voor middenhuur, totdat er een manier is om middenkoop ook betaalbaar te houden. We bekijken op dit moment of constructies mogelijk zijn om de betaalbaarheid van middenkoop ook op de lange termijn zeker te stellen.

We bouwen door. Daarom gaan we door met de 'Utrechtse Aanpak'. Met deze aanpak hebben we maatwerk kunnen leveren als projecten niet van de grond komen. De 'Utrechtse Aanpak' heeft ervoor gezorgd dat woningbouw bij tegenwind toch door kon gaan; dankzij de aanpak is de bouw van 11.000 woningen versneld mogelijk gemaakt. We zetten de aanpak door, waarbij geldt dat we bovenwettelijke eisen alleen dan naar beneden bijstellen als dat nodig is voor het doorbouwen van woningen.

We vinden sociale huurwoningen belangrijk, want deze zijn betaalbaar voor een groot deel van de inwoners van de stad. Sociale huur is corporatiehuur, zodat woningen ook op de lange termijn betaalbaar blijven. We houden ons aan het onlangs afgesloten 'Utrechts Volkshuisvestelijk Akkoord'. Als door landelijke regelgeving de

Saskia Hamminga-Roest

bestedingsruimte voor corporaties groter wordt, maken we nieuwe afspraken met ze over verduurzaming, nieuwbouw en de verkoop van sociale woningen.

We gaan door met 'Een thuis voor iedereen', het programma waarmee we sociale huurwoningen toewijzen aan mensen in een kwetsbare positie.

We zorgen dat 10% van de sociale woningvoorraad via loting wordt toegewezen. Het percentage van 10% blijft hetzelfde; we gaan erop toezien dat dit percentage volledig wordt benut.

We blijven werken met de 'leidraad sloop/nieuwbouw'. Uitgangspunt daarbij is 'nee, tenzij...'. We zijn, kortom, zeer terughoudend met de sloop van sociale woningen. Bij projecten waarbij woningen verdwijnen, zorgen we ervoor dat de voorraad sociale huurwoningen tenminste gelijk blijft in absolute aantallen. Bewoners hebben recht op terugkeer en we streven naar behoud van dezelfde woonlasten.

We gaan de bestaande woonvoorraad beter benutten. Dit is één van de manieren om de woningnood in onze stad aan te pakken. Het gaat om woningen die er al staan en die dus sneller beschikbaar zijn dan nieuw te bouwen woningen. In gebieden met meer bewoners, bijvoorbeeld Overvecht, zorgt het er ook voor dat er voldoende draagkracht komt voor meer voorzieningen in de buurt.

We zetten in op de volgende maatregelen:

- **Optoppen** heeft onze voorkeur, omdat dat geen extra beslag legt op ruimte. De gemeente moet helpen dit te vergemakkelijken, en daarmee mogelijk te maken.
- **Uitbuiken** staan we in principe toe, waarbij rekening wordt gehouden met de impact die dit heeft op groen.
- Ook **splitsen** en **omzetten** gaan we meer toestaan. Ook in Utrecht zijn steeds meer eenpersoonshuishoudens. Door woningen te splitsen of om te zetten ontstaan er voor hen meer mogelijkheden. Tegelijkertijd willen we voorkomen dat huisjesmelkers hun woningen opsplitsen in te kleine woningen, enkel en alleen om er (nog) meer geld mee te verdienen. Splitsen kan daarom alleen als leefbaarheid en huurrechten goed worden geborgd. Daarom voeren we een **verhuurvergunning** in met risico-gestuurd toezicht. In de wijken waar deze verhuurvergunning geldig is, wordt splitsen ruimer mogelijk gemaakt. Een belangrijke eis die komt te vervallen is dat een woning minimaal 140 m² moet zijn; de 50 m² eis blijft van toepassing.

- Het **ombouwen van garageboxen** naar zelfstandige woningen (los of in de plint van woningen) is wenselijk. De gemeente jaagt dit aan en haalt belemmeringen hiervoor weg.
- Voor **mantelzorgers** moet het mogelijk worden gemaakt om onder bepaalde voorwaarden een vergunningsvrije woning toe te voegen op eigen grond. We gaan belemmeringen hiervoor wegnemen en faciliteren dat dit mogelijk wordt.
- Daarnaast blijven we inzetten op het voorkomen van leegstand. Dat doen we met de **leegstandsverordening**. Als er meer duidelijkheid is over een mogelijke leegstandsheffing, kijken we opnieuw wat het beste middel is om leegstand tegen te gaan.
- We willen **woningdelen** makkelijker maken. Bijvoorbeeld door **friendscontracten**, waarbij vrienden of twee alleenstaanden samen één woning huren met één gezamenlijk contract. Daarnaast willen we de stap zetten naar vergunningsvrij woningdelen tot en met vier personen. We kijken welke maatregelen nodig zijn om dit op een goede manier te doen; er moet oog blijven voor de leefbaarheid van de omgeving. We continueren de **samenwerking** met partijen die woningdelen bevorderen. En we blijven ons verzetten tegen de **kostendelersnorm**, die het delen van woningen juist ontmoedigt.
- Als we de bestaande voorraad beter gaan benutten, en feitelijk dus meer mensen bij elkaar gaan wonen, moeten we controleren of dat onder de juiste omstandigheden gebeurt. Daarom trekken we middelen uit voor controle op de **Wet goed verhuurderschap**.
- **We gaan door met de opkoopbescherming**, waarmee we willen voorkomen dat woningen door vermogende huisbazen worden opgekocht om vervolgens duur te worden verhuurd. Onze ervaring leert dat dit ook meer kansen biedt voor koopstarters, die deze woningen kopen om er zelf te gaan wonen.

We handelen in lijn met het initiatiefvoorstel

‘Geef woningzoekenden een stem’. Dit betekent dat we woningzoekenden beter gaan betrekken bij nieuwe woningbouwplannen.

We bevorderen de doorstroming. Doorstroming is belangrijk, omdat het een kettingreactie op gang brengt. Het stelt huishoudens in staat om te wonen in een huis dat past bij hun huidige levensfase. En als ouderen of doorstromers verhuizen, komen betaalbare of kleinere (starters)woningen beschikbaar:

- Daarom kijken we samen met corporaties hoe we een **verhuisadviseur** kunnen aanstellen, die hulp kan bieden aan mensen – met name senioren – die graag willen verhuizen.
- Daarnaast maken we afspraken met corporaties over **verhuiskosten** en **huurbehoud**.
- We kiezen voor **buurtvoorrang** voor zowel ouderen en jongeren. De kans dat ouderen of jongeren verhuizen, is groter als zij kunnen blijven wonen in de buurt die ze goed kennen, waar hun familie en vrienden wonen, waar ze naar het buurthuis gaan of waar ze zijn opgegroeid.
- We zien erop toe dat woningen voldoen aan de VN-norm voor **toegankelijk bouwen** (NEN9120), zodat meer woningen geschikt zijn voor ouderen en mensen met een beperking.

“Wat bouw je en voor wie?”

We geven voorrang aan mensen die werken in het onderwijs, de zorg, de kinderopvang of bij de politie of brandweer. Voor veel mensen met een cruciaal beroep is Utrecht onbetaalbaar, terwijl we hen juist ontzettend hard nodig hebben. Daarom zetten we de beroepenvoorrang voor deze groepen door.

We blijven ons inzetten voor studentenhuysvesting. Ook voor studenten is het ontzettend moeilijk om in Utrecht geschikte woonruimte te vinden. De SSH, de belangrijkste aanbieder van studentenhuysvesting, heeft een wachtlijst van gemiddeld zo'n vier jaar. Om het tekort terug te dringen zorgen we voor geld om door te gaan met het stimuleren van studentenhuysvesting. Daarbij kiezen we voor onzelfstandige bóven zelfstandige woonruimte. Dat levert meer woningen op, en het is goedkoper en gezelliger om met elkaar te wonen.

We bouwen met aandacht voor dieren. Bouwen gaat soms ten koste van het leefgebied van dieren. Daarom zijn maatregelen nodig om negatieve effecten op de natuur te voorkomen, te verminderen of te compenseren. Als gemeente houden we goed in beeld welke soorten op welke plekken voorkomen. We gaan ontwikkelaars adviseren over welke maatregelen ze het beste kunnen toepassen om diervriendelijk met deze soorten om te gaan. Door dit als een niet verplichtend aandachtspunt op te nemen in de omgevingsvergunningen voorkomen we dat wettelijke natuurbeschermingseisen tot bouwvertraging leiden, en zorgen we er tegelijkertijd voor dat op een diervriendelijke manier wordt voldaan aan de eisen uit de Omgevingswet en onze Omgevingsvisie.

We passen de Utrechtse soortenlijst aan als dat in het belang van de lokale biodiversiteit én in het belang van voortgang van de woningbouw is.

We bouwen natuurinclusief. Dit betekent dat er bij nieuwe ontwikkelingen bewust ruimte wordt gemaakt voor dieren en planten. Dit draagt bij aan vergroening van de stad en het vergroot de diversiteit. We vervangen de huidige regels voor natuurinclusief bouwen door een puntensysteem, waarbij projecten punten scoren door maatregelen zoals groene daken, nestkasten en inheemse beplanting. Voor een ontwikkeling kan doorgaan, moet een bepaald aantal punten zijn behaald. Zo'n puntensysteem geeft ontwikkelaars al vroeg in het proces duidelijkheid en keuzevrijheid, is eenduidig, goed toetsbaar en laat ruimte voor flexibiliteit en innovatie.

We gaan werken met een groennorm. We willen realistischere doelen stellen op de groei van groen in de stad. Om te zorgen dat de hoeveelheid groen per inwoner groeit, zijn concrete maatregelen nodig. Daarom zetten wij in op een bindende groennorm per toegevoegde woning, die niet ten koste gaat van de haalbaarheid van projecten.

1.2 Opvang: wat gaan we doen?

We zien dakloosheid als een woonprobleem.

Het aantal inwoners zonder (t)huis is in de afgelopen jaren fors gestegen, onder meer door de aanhoudende woningnood. Eén op de drie dak- of thuisloze mensen is jonger dan 27 jaar. In Utrecht pakken we dakloosheid aan door in te zetten op 'Wonen eerst', wat betekent dat iedereen die dakloos is of dakloos dreigt te raken vóór andere woningzoekenden gaat. Wonen is een basisrecht, en een stabiel eigen (t)huis is het startpunt om – vanuit een rustige, veilige plek – te werken aan herstel, mee te kunnen doen en niet in verdere problemen te raken. Dit betekent het volgende:

- We handelen in lijn met het **initiatiefvoorstel 'Utrecht geeft thuis'**. We willen de omslag van opvang naar wonen maken, zodat we ook opvanglocaties kunnen gaan sluiten.
- We gaan door met het uitvoeren van het **'Nationaal Actieplan Dakloosheid'** en voeren de aangenomen raadsbesluiten hierover uit. Samenwerking met het Rijk is belangrijk voor duurzame oplossingen voor de brede problematiek van dakloosheid.
- We gaan met corporaties (nadere) afspraken maken om voor deze mensen snel een goede, geschikte plek te vinden. Dat kan betekenen dat er voor een deel kleinere woningen moeten komen dan er nu zijn. Er wordt gekeken naar de **passendheid van de woningen** voor de doelgroep van 'Wonen Eerst' en naar het gebruik van deze woningen op lange(re) termijn met oog op doorstroming en leefbaarheid.
- Kleinere woningen betekent concreet dat meer mensen dicht bij elkaar wonen. Dat kan risico's met zich meebrengen voor de **leefbaarheid** van buurten. Door goede afspraken te maken met corporaties en zorgpartijen zorgen we ervoor dat straten en wijken leefbaar blijven, ook voor – het draagvlak onder – omwonenden. We nemen de verantwoordelijkheid voor goede zorg en ondersteuning voor deze mensen als dat nodig is.

- Daarnaast garanderen we menselijke opvang en stemmen de regels voor opvang zoals de **koudweerregeling** af met andere grote steden (G4). Daarbij zorgen we voor een aparte vrouwen vleugel. Samenwerking met het Rijk is belangrijk voor duurzame oplossingen voor de brede problematiek van dakloosheid.

We gaan door met 'Plan Einstein',

de Utrechtse aanpak voor opvang en integratie van vluchtelingen. We willen dat nieuwkomers vanaf dag één actief zijn. Plan Einstein richt zich op samenleven en leren met buurtbewoners en andere stadsbewoners. Buurtbewoners helpen nieuwkomers bijvoorbeeld de Nederlandse taal te leren of hun weg te vinden in de wijk. Andersom zetten azc-bewoners zich actief in als vrijwilliger voor de buurt, bijvoorbeeld door ouderen te helpen of culturele avonden te organiseren. Het doel van Plan Einstein is om nieuwkomers vanaf de eerste dag te laten integreren, met een sociaal netwerk, activiteiten en (vrijwilligers)werk.

We kiezen bij voorkeur voor kleinschalige, permanente opvang van vluchtelingen.

Kleinschaligheid zorgt voor een meer huiselijke sfeer, en past vaak beter in de omgeving.

We gaan door met de uitvoering van het

'Valentijnsakkoord'. Het akkoord is in 2026 gesloten naar aanleiding van een debat van raadsleden en maatschappelijke organisaties over de positie van mensen zonder papieren en de verscherpte landelijke asielwetten. In het akkoord staat onder meer dat Utrecht de strafbaarstelling van illegaal verblijf niet uitvoert en dat we ons blijven inzetten voor participatie, zorg en maatschappelijke hulp voor mensen zonder papieren.

We gaan door met de Landelijke Vreemdelingen Voorziening en blijven bij het Rijk aandringen op financiering.

Dit is ook onderdeel van het 'Valentijnsakkoord'. Als stad vinden we het de verantwoordelijkheid van het Rijk om de Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV) – beter bekend als de bed-bad-brood-regeling – door te zetten. Het gaat hier om een landelijke voorziening en het is een juridische plicht. We blijven bij het Rijk aandringen op financiering.

We kiezen voor een versterkte begeleiding van alleenstaande minderjarige vreemdelingen.

Utrecht gaat voldoen aan de Spreidingswet en we vangen dus ook minderjarige vreemdelingen op. We gaan deze kinderen en jongeren beter begeleiden.

We maken geld vrij voor een onderwijspilot voor jongeren zonder papieren. Jongeren zonder verblijfsvergunning die in Nederland zijn opgegroeid lopen na hun achttiende vaak vast in het onderwijs-systeem. We maken geld vrij voor een pilot om onderwijs ook voor hen toegankelijk te maken.

1.3 Gebieds-ontwikkelingen: wat gaan we doen?

We gaan aan de slag in Overvecht.

De planvorming voor Overvecht duurt (te) lang. We gaan daar in de komende periode voortvarend aan de slag, juist omdat het Overvecht en de Overvechters veel gaat brengen. De plannen zijn erop gericht om de wijk groener en veiliger te maken, en in het centrum komen meer horeca en nieuwe pleinen. Doordat er veel nieuwe woningen bij komen, kunnen Overvechters ook in hun eigen wijk wooncarrière maken.

Saskia Hamminga-Roest

- We focussen deze periode op het realiseren van het **stationsgebied** en **fase één tot en met drie van het ‘Masterplan Overvecht Centrum’**.
- Binnen de totale gebiedsontwikkeling in Overvecht (‘Omgevingsvisie Overvecht 2040’) gaan we verdichten. Dat doen we niet in de volledig ombouwde **binnenhoven**. Daar is ruimte voor groen en waardevolle bomen, kinderen kunnen er spelen en het is een ontmoetingsplaats voor buurtbewoners. Aan de rand van half open binnenhoven, op plekken die nu bijvoorbeeld voor parkeren worden gebruikt, zien we wel kansen voor woningbouw.

We gaan ook bouwen in Rijnenburg en

Lunetten-Koningsweg. Voor deze grootschalige ontwikkelingen geldt: we doen het maar één keer, dus het moet gelijk goed. En goed, dat betekent in balans. Dus inclusief investeringen in voorzieningen, waaronder groen en natuur, en met oog voor de mensen die er gaan wonen. Stedenbouw is óók bouwen aan gemeenschapsvorming.

- Voor de ontwikkeling van **Rijnenburg** zijn leidende principes vastgesteld, onder meer dat het een compleet en levendig stadsdeel wordt voor iedereen, met duurzame mobiliteit, een energielandschap en een robuust groenblauw raamwerk met landschapspark voor stad en regio als ruggengraat. We houden vast aan deze leidende principes en aan de ambitie om een bandbreedte van 22.000 tot 25.000 woningen aan te houden. We gaan de plannen verder inkleuren, ook voor het noordelijk deel. Hier komt geen woningbouw, we zetten in op het realiseren van een stadsbos, een evenemententerrein en roeiwater. In de komende jaren gaan we – naast voor de **Merwedelijn** – ook sparen voor de **Rijnenburglijn**. Voor de ligging van de Merwedelijn gaan we keuzes maken. Dat doen we samen met onze partners, zoals het Rijk, de provincie Utrecht, de gemeenten rond Utrecht en de

Kalymnosdreef, wijk Overvecht

eigenaren in het gebied (onder meer de Jaarbeurs en het consortium van eigenaren Rijnenburg).

- In het gebied bij **Lunetten-Koningsweg** zien we ruimte voor een tweede sprinterstation of op de lange termijn een intercystation aan de Koningsweg. We gaan sowieso aan de westkant van Lunetten-Koningsweg bouwen; daar concentreren we de bouw. Het gaat om minimaal 3.000 woningen en ruimte voor bedrijvigheid en voorzieningen. De oostkant van het gebied wordt benut voor groen, biodiversiteit, recreatie en sport. In de komende vier jaar gaan we meters maken met de (uitvoering van) plannen voor dit gebied.

1.4 Mobiliteit: wat gaan we doen?

We maken geld vrij om de stad verkeersveiliger maken. Dat doen we om ongelukken te voorkomen, en om te bevorderen dat mensen actief worden in het verkeer – bijvoorbeeld door te wandelen of de fiets te pakken. Dat doen we op verschillende manieren:

- We gaan op veel plekken voor **30 kilometer per uur**. Daarom houden we vast aan de plannen die zijn gemaakt om in grote delen van Utrecht een maximumsnelheid van 30 kilometer per uur in te voeren, met name op wegen zonder apart fietspad.
- Er zijn de afgelopen jaren veel straten of grotere gebieden op de schop gegaan; denk bijvoorbeeld aan de Weerdsingel, de Amsterdamsestraatweg of de huidige werkzaamheden aan het Lombokplein. In de komende jaren zetten we meer in op kleine(re) maatregelen in plaats van op grote herinrichtingsprojecten. Voor een **snelle inzet** van die maatregelen maken we in de begroting jaarlijks 500.000 euro vrij. In overleg met de raad en de stad besluiten we waar en wanneer we dit budget inzetten. Op deze manier kunnen we snel ingrijpen als er onveilige verkeerssituaties ontstaan. Reguliere ingrepen halen we uit de lopende begroting.

We maken het fietsverkeer naar Lage Weide veilig, en vragen daar geld voor aan het Rijk.

De Demkabrug, de stalen spoorbrug over het Amsterdam-Rijnkanaal, is een icoon, en voor veel mensen die er gebruik van maken onderwerp van gesprek. Het fietspad is erg smal, met een flinke bocht in de helling. In de komende periode gaan we de fietsroute naar Lage Weide prettiger en veiliger maken. Dat is goed nieuws voor mensen die in Lage Weide werken, en voor de fietsers die in de toekomst gebruik gaan maken van de Dom tot Dam-route.

We gaan door met de invoering van betaald parkeren. Bewoners krijgen gratis uren voor hun bezoekers. Betaald parkeren is een belangrijk onderdeel van onze ambitie om het autogebruik terug te dringen. De invoering ervan is, kortom, een principiële keuze. In de begroting is rekening gehouden met de inkomsten; we gebruiken het geld

voor investeringen in de stad. We begrijpen dat veel autobezitters niet blij zijn dat zij moeten gaan betalen om hun auto te parkeren, maar we hopen dat ze ook zien dat het voor de buurt veel ruimte kan opleveren. We omarmen het principe dat je betaalt voor het gebruik van de openbare ruimte. Betaald parkeren in Vleuten en De Meern wordt als laatst ingevoerd, in 2034. Bij de invoering in de nieuwe gebieden – in blok 3 – zoeken we naar een slimme indeling van rayons, zodat omwonenden gratis kunnen parkeren bij de winkels en andere voorzieningen in hun buurt. We passen de kortingsregeling voor bezoek aan naar 95% voor de gebieden BC, voor 75 uur per kwartaal. Op A2 plekken is de parkeerdruk op zondag heel groot; daarom gaan mensen daar ook op zondag betalen. Om 'overloop' te voorkomen breiden we de venstertijden in A1 op zondag uit naar 9.00 tot 23.00 uur.

We gaan door met korting voor specifieke beroepsgroepen in buurten met betaald parkeren. Het gaat dan om medewerkers van scholen, politie en zorgverleners (huisartsen, verloskundigen). Voor mantel-, kraam- en thuiszorgers geldt dat zij gebruik kunnen gaan maken van de kortingsregeling van 95%.

We willen het aantal auto's in de stad verminderen. Dat doen we om het aantal verkeersslachtoffers te verminderen en om meer ruimte te creëren voor groen en spelen. We zetten in op alternatieven, zoals goed openbaar vervoer, voldoende fietsenstallingen, deelauto's en ruime parkeerhubs, waaronder de nieuwe Mobiliteitshub XL in Papendorp. We omarmen de 'Beleidsnota Voetganger' en baseren onze beleidskeuzes hierop. Natuurlijk zullen er altijd inwoners zijn die afhankelijk zijn van hun auto. We stimuleren elektrisch rijden, onder meer door milieuzones, slimme laadinfrastructuur en projecten rondom deelmobiliteit.

We blijven het aantal parkeerplekken

verminderen. Door de invoering van betaald parkeren loopt het aantal auto's terug, en is er dus minder behoefte aan parkeerplekken. Om meer ruimte te maken voor groen, voetgangers en fietsers verminderen we het aantal parkeerplekken op straat met 1%. Ook het Janskerkhof en de Oudegracht maken we autoluw. Daar maken we ruimte voor groen, evenementen, de plantenmarkt en terrassen. Automobilisten kunnen gebruik maken van de parkeergarage onder Hoog Catharijne. Daarnaast maken we het makkelijker voor bewoners om een parkeerplek in hun buurt op te heffen.

We verbeteren verkeersveiligheid door

bijvoorbeeld 'knijpen' en 'knippen'. De stad is druk. Het betekent dat we voor verkeersveiligheid, gebiedsontwikkeling en doorstroming kiezen voor de instrumenten die het meest effectief zijn. Bij een aantal herinrichtingen in de stad, zoals de Catharijnesingel en het Ledig Erf, wordt gekozen voor een knip, waardoor de stad met meer kwaliteit wordt aangesloten op de omgeving. Voor andere herinrichtingsprojecten geldt dat zowel 'knijpen' als 'knippen' in het instrumentarium zitten om gebieden verkeersveiliger te maken en aantrekkelijker voor fietsers en voetgangers, zoals bij de Draaiweg, Overvecht Station en de Monicabrug.

We willen handhaven op opgevoerde

elektrische fietsen. Ook in Utrecht zien we steeds meer elektrische fietsen. De hogere snelheid leidt tot veel ongelukken, vaak met grote(re) impact. Het is verboden om elektrische fietsen op te voeren. Toch zien we dat het vaak gebeurt. We volgen de proef met handhaven die elders loopt en gaan in gesprek met de politie over hun inzet hierop. Ons doel blijft om strenger te gaan handhaven op opgevoerde elektrische fietsen. Daarnaast gaan we in gesprek met het Rijk over eenduidige snelheden en over voertuigen op fietspaden.

We realiseren de trappen van de Moreelsebrug

naar de treinen. Daarmee gaat een lang gekoesterde wens in vervulling. Met de aanleg van zes trappen en toegangspoortjes op de Moreelsebrug komt een einde aan het omlopen, en zijn de perrons van veel sporen direct bereikbaar.

We trekken samen op met provincie en regio.

In samenspraak met de provincie willen we kijken hoe we meer grip kunnen krijgen op het openbaar vervoer in Utrecht. En met de regio blijven we werken aan prettige, veilig fietsroutes die ook door Utrecht lopen.

We moeten de geografische uitbreiding van de milieuzone en zero-emissiezone uitstellen.

We leggen in het najaar van 2026 een voorstel aan de raad voor, waarin we met een nieuwe ingangsdatum komen.

Een stad vol groen

Klimaat, energie, groen, biodiversiteit en openbare ruimte

Ook in Utrecht merken we de gevolgen van de klimaatcrisis. Het wordt warmer en we krijgen vaker te maken met extreme droogte, hitte en hevige regenbuien. Dat raakt onze planten, bomen en dieren – en daarmee de biodiversiteit – maar ook de gezondheid en leefbaarheid voor inwoners. Vooral in stenige wijken is de impact groot: water zakt minder goed weg en warmte blijft hangen tussen huizen en op pleinen. Juist daar is in warme zomermaanden te weinig verkoeling.

Als stad doen we wat we kunnen om de klimaatcrisis tegen te gaan en zetten we ons in voor klimaatadaptatie, milieu en duurzaamheid. We willen een schone, leefbare en gezonde stad zijn en blijven – voor iedereen. Daarom kijken we ook naar klimaatrechtvaardigheid. Niet iedereen heeft de financiële ruimte om duurzame keuzes te maken of te investeren in maatregelen die pas op termijn geld opleveren. We vinden het belangrijk dat klimaat- en duurzaamheidsmaatregelen terechtkomen waar ze het meest nodig zijn, en dat iedereen de kans krijgt om mee te doen. Tegelijkertijd kampt een groot deel van Nederland met een overbelast elektriciteitsnet. Daarbij is het belangrijk dat we ons realiseren dat het stroomnet maar weinig uren per jaar vol zit, en de rest van de tijd veel ruimte beschikbaar heeft. Daardoor kunnen we pieken afvlakken door stroomverbruik te verplaatsen naar daluren.

Siegrit Brands

Hoograven, wijk Zuid

Dat vraagt iets van ons allemaal, maar we kunnen dit met slimme technieken goed regelen. Als gemeente hebben we hier een belangrijke regierol te vervullen, door partijen te verbinden, richting te geven en het goede voorbeeld te stellen.

We gaan onverkort door met de energietransitie. Netcongestie mag niet betekenen dat we daarop inleveren. Sterker nog: het biedt ook kansen. Energiebesparing loont meer dan ooit. En juist nu wordt er volop gewerkt aan innovatieve lokale, onafhankelijke energieopwek, -opslag en -gebruik. Alle Utrechtse plannen zijn minimaal netbewust, en waar mogelijk 'congestieverzachtend' – wat betekent dat het actief bijdraagt aan het verminderen van netcongestie.

2.1 Klimaat en energie: wat gaan we doen?

We streven naar een volledig klimaatneutraal Utrecht in 2050. We bouwen daarbij voort op de 'ontwerpvisie Utrecht Klimaatneutraal' waarbij we de nadruk leggen op uitvoerbare maatregelen die inwoners direct helpen en concreet bijdragen aan een vermindering van de CO₂-uitstoot en de druk op het elektriciteitsnet.

We leggen de focus daarbij op een isolatieaanpak: 'Utrecht isoleert'. Door huishoudens en bedrijven te helpen om hun woning of bedrijf beter te isoleren, kiezen we voor een maatregel die klimaatbeleid, betaalbaarheid en netcongestie met elkaar verbindt. Energiecoaches spelen een belangrijke rol in onze isolatieaanpak. Daarbij kijken we of biobased isolatie een goede invulling kan zijn. Minder energieverbruik betekent lagere lasten voor inwoners en ondernemers, en helpt tegelijk om de druk op het elektriciteitsnet te verminderen. We richten ons in de eerste plaats op de mensen en ondernemers die onze hulp het hardst nodig hebben of waar de besparingswinst het grootst is. Daarnaast kijken we hoe we andere energiebesparingsmaatregelen (beter) kunnen inzetten. Netcongestie kan daarbij zelfs helpend zijn: het zorgt ervoor dat mensen en bedrijven zich bewust(er) worden van hun energieverbruik.

We gaan door met de warmtetransitie.

Dat is de overstap van verwarmen met aardgas naar duurzame, schone alternatieven. De warmtetransitie is een belangrijk onderdeel van de bredere energietransitie, bedoeld om de CO₂-uitstoot te verminderen.

We kiezen voor maximale duurzame energieopwekking.

Daarbij gaat het vaak om windenergie. We zetten de huidige plannen voor opweklocaties door, en gaan daarnaast op zoek naar nieuwe locaties. Concreet gaat het in ieder geval om Lage Weide, de Nedereindse Plas en Rijnenburg. Op Lage Weide gaan we de keuze ook expliciet afwegen tegen de duurzame en circulaire doelen die we daar ook hebben. Als netcongestie remmend werkt, zoeken we naar creatieve en

innovatieve oplossingen, bijvoorbeeld in de vorm van (meer) lokale energienetten en (buurt)batterijen.

We gaan voor publiek eigenaarschap van nieuwe energieopwek. Daarom is de gemeente onlangs aandeelhouder geworden van het publieke energie- en afvalbedrijf HVC. We kijken hoe we dit partnerschap kunnen uitbreiden met een grotere inzet op nascheiding van afval en circulariteit. Daarnaast voeren we motie 295 uit 2019 uit, die oproept om te streven naar minimaal 50% lokaal eigendom bij de opwekking van duurzame energie.

We gaan aan de slag met netcongestie.

Dat doen we op verschillende manieren:

- We stellen een **gemeentelijk doorbraakteam netcongestie** in, dat zich specifiek bezighoudt met de gevolgen van netcongestie. Netcongestie heeft impact op veel verschillende beleidsterreinen: we kunnen niet langer ongelimiteerd laadpalen bijplaatsen of zonneweides realiseren, het is niet vanzelfsprekend dat nieuwe woningen worden aangesloten op het elektriciteitsnet, en de voorgenomen verduurzaming van ons eigen vastgoed kan niet zonder meer worden doorgezet. Het doorbraakteam zorgt ervoor dat netcongestie in samenhang wordt aangepakt.
- We nemen **moeilijke besluiten** zodat de stad niet stilvalt. Denk bijvoorbeeld aan de tijdelijke toepassing van gas- en dieselgeneratoren

bij bouwprojecten of de flexibele uitbreiding van het elektriciteitsnet. Dit heeft nooit onze voorkeur, maar we zien dat het soms nodig is om de woningbouw en voorzieningen op peil te houden. In het meest gunstige geval is het nieuwe hoogspanningsstation in Utrecht Noord gereed als we de nieuwe gebiedsontwikkelingen moeten gaan aansluiten. En mochten we kiezen voor alternatieven, dan zorgen we ervoor dat een tijdelijke oplossing uiteindelijk bijdraagt aan de verduurzaming van ons toekomstige energiesysteem.

- We reserveren een substantieel budget om de problemen die netcongestie veroorzaakt zoveel mogelijk te dempen. We **lobbyen ook voor Rijksbijdragen** om de hogere kosten voor bouwprojecten en gebiedsontwikkelingen op te vangen. We dringen aan op een snellere

uitbreiding van het aantal hoogspanningsstations en kabels, en op wet- en regelgeving die ervoor zorgt dat we slimmer gebruik kunnen maken van het energienet.

- We zorgen voor **mooiere transformatorhuisjes**. Door de energietransitie en netcongestie groeit het aantal transformatorhuisjes. We maken geld vrij om ze op te fleuren, bijvoorbeeld door omringend groen of met kunst.

We hebben aandacht voor verduurzaming van ons eigen vastgoed.

We maken extra geld vrij om een derde van de projecten uit de Routekaart Verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed te realiseren. Wat we doen, doen we direct goed, zodat de panden écht toekomstbestendig zijn (BENG; bijna energieneutraal). We zien ook dat het schuurt. Omdat de financiën beperkt zijn en we realistisch willen plannen, kunnen we niet alle gebouwen direct aanpakken. We zijn gedwongen te faseren. We geven prioriteit aan de verduurzaming van scholen, zodat we onze ambities voor frisse scholen waarmaken.

2.2 Groen, biodiversiteit en openbare ruimte: wat gaan we doen?

We actualiseren de hoofdgroenstructuur. Het plan voor de hoofdgroenstructuur in Utrecht loopt af. Aaneengesloten groen versterkt de biodiversiteit, maakt de stad klimaatbestendiger en leefbaarder voor inwoners. We actualiseren het plan, zodat we blijven investeren in groene gebieden zoals parken, bos en ecologische verbindingzones. Omdat we in de hoofdgroenstructuur kiezen voor hoogwaardig groen, kan het ook zijn dat er minder hoogwaardig groen gaat verdwijnen.

We voegen nieuw groen toe. We richten ons daarbij vooral op vergroening van straten en buurten. We gebruiken onze beheeropgave ook om groen toe te voegen; als er bijvoorbeeld een riool wordt vervangen, kunnen we tegelijkertijd het groen een impuls geven. Daarnaast reserveren we geld voor grotere, kwalitatief hoogwaardige groene ontwikkelingen.

We zorgen voor meer groen en water op schoolpleinen. In de komende jaren realiseren we minimaal veertig nieuwe 'groenblauwe' schoolpleinen, dus klimaatadaptieve pleinen met minder stenen en meer groen en (speel)water. We gaan er daarbij vanuit dat we er tien per jaar kunnen realiseren, verspreid over de stad. We kijken daarbij gelijk of we de schoolpleinen ook toegankelijk kunnen maken voor de buurt.

We maken biodiversiteit integraal onderdeel van het beleid. We hebben te maken met een biodiversiteitscrisis. Omdat het biodiversiteitsbeleid nu erg versnipperd en nergens verankerd is, maken we het onderdeel van de nieuwe 'Omgevingsvisie 2050'. In alle nieuwe ruimtelijke plannen besteden we aandacht aan biodiversiteit. Het versterken van de biodiversiteit staat voorop bij keuzes van herplant, beheer en inrichting van openbare ruimte. Voorwaarde is dat het bouwplannen niet in de weg staat.

We willen van Rhijnauwen een stadsbos maken.

Als erfpachtcontracten daar aflopen, kijken we of percelen kunnen worden ingezet voor de ontwikkeling van nog meer natuur, het vergroten van biodiversiteit en recreatie.

We willen meer gezonde lucht, om de gezondheid van inwoners te verbeteren en hun levensverwachting te verhogen. De Europese Unie heeft grenswaarden voor stoffen in de lucht vastgesteld. We zetten stappen om die grenswaarden te halen, in lijn met de nota 'Gezonde lucht voor iedereen 2025-2030'. Op deze manier wordt de lucht in Utrecht schoner, wat een positief effect heeft op zowel het klimaat als de gezondheid van Utrechters.

We blijven de opvang van hemelwater stimuleren.

Al het hemelwater dat we opvangen en gebruiken, hoeft niet uit de kraan te komen en ontlast het riool. Dat is belangrijk voor klimaatadaptatie en biodiversiteit. We blijven geld vrijmaken om dit in de openbare ruimte te doen, en om bewoners te helpen om dit zelf te doen. Tegelwippen is een goede manier. Utrecht was al eens tegelwipkampioen; daar gaan we opnieuw voor.

We gaan bijplaatsingen tegen. Bijplaatsingen zijn in sommige wijken een groot probleem. Het leidt tot zwerfafval en het heeft veel impact op (het aanzien van) de openbare ruimte. We zetten ons nu al in om bijplaatsingen te voorkomen; die inzet gaan we verstevigen. Daarvoor maken we structureel € 250.000 vrij, die de raad kan invullen.

We maken ons hard voor een vermindering van restafval. We gaan door met het uitbreiden en vernieuwen van de GFE-inzameling (groente-, fruit- en etensresten) voor mensen zonder eigen klikeo, om de afvalstoffenheffing betaalbaar te houden.

“We gaan onverkort door met de energietransitie.”

We gaan anders om met onze openbare ruimte. Omdat de kwaliteit van de openbare ruimte direct invloed heeft op het welzijn van mensen, blijft de aanleg en het onderhoud daarvan voor ons een belangrijke prioriteit. Daarbij zien we dat de kosten fors toenemen. Doordat veel bruggen, kademuren en wegen in dezelfde periode zijn aangelegd moeten ze nu tegelijkertijd worden gerenoveerd of vervangen. Ook de onderhouds- en vervangingsopgave van groen en bomen neemt de komende jaren verder toe. Omdat de middelen niet onbeperkt zijn, maken we de volgende keuzes:

- We maken geld vrij voor de **grote opgaven** zoals het onderhoud van bruggen – denk aan de Loobrug – en speeltuinen. Op deze manier garanderen we dat de openbare ruimte veilig blijft. Dit kost veel extra geld. Daarom kijken we ook naar waar het wat minder kan, bijvoorbeeld als het gaat om beheer van wegverharding of groen. Ondanks dat we hier ook extra geld voor vrijmaken, onderhouden we dit op een wat lager niveau. Maar doordat we op de korte termijn besparen, zorgen we er op de lange termijn juist voor dat er geld blijft voor dit soort uitgaven. Als we een nieuwe nota ‘Beheer openbare ruimte’ opstellen evalueren we dit.

- Met een **pleinenstrategie** willen we op de bestaande pleinen meer groen en aangename ontmoetingsplekken realiseren – denk aan picknicktafels, bankjes, spetterbadjes en meer bomen. We bekijken welke pleinen onderdeel worden van deze strategie, dus waar investeringen het meeste verschil maken. We kijken dan onder meer naar gezondheidsverschillen, naar wijken en buurten met een sociale uitdaging of stenige plekken waar de klimaat- en hittestress groot is. Het gaat in ieder geval om het nieuwe Moskeeplein bij de Ulu Moskee – daar komt ook een fontein.

We investeren in natuur- en milieueducatie.

We hechten belang aan goede natuur- en milieueducatie, met name voor kinderen. In groeiende en nieuwe stadsdelen willen we dat ze gemakkelijk toegang hebben tot natuurbeleving en plekken waar ze informatie krijgen over de natuur en het milieu.

We zien om naar de dieren in de stad. Er wonen meer dieren dan mensen in Utrecht, bij mensen thuis en in het wild. Er ligt een 'Nota Dierenwelzijn' die we actualiseren met meer aandacht voor het welzijn van in het wild levende dieren. De focus ligt op de uitvoering van de nota, zoals duiventillen, bijenburchten, eendentrapjes en andere maatregelen die het leven van dieren in de stad verbeteren. Aanvullend daarop investeren we in de huidige dierenopvang, waaronder in ieder geval de vogelopvang.

Een stad van preventie

Veiligheid, jeugd, onderwijs en gezondheid

Iedereen, wie je ook bent en welke keuzes je ook maakt, moet veilig kunnen zijn in onze stad. Utrecht loopt altijd al voorop waar het gaat om naar elkaar omkijken en voor elkaar zorgen. Met de groei van Utrecht groeit ook de grootstedelijke problematiek. De problemen lopen uiteen: van zware ondermijnende criminaliteit tot straatintimidatie, van overlast rond het Bollendak en parken tot geweld rondom voetbalwedstrijden. Ook zien we steeds meer geweld tegen vrouwen of tegen LHBTQIA+ personen, zowel op straat als achter de voordeur. Daarom kiezen we er in dit coalitieakkoord voor om extra te investeren in veiligheid. Omdat voorkomen beter is dan genezen, heeft preventie altijd onze voorkeur.

Tegelijkertijd zien we dat dat niet altijd voldoende is. We zoeken in dit akkoord daarom naar een balans tussen perspectief bieden en grenzen stellen; tussen preventieve en repressieve maatregelen. Daarmee geven we het signaal af dat fout gedrag consequenties heeft. Doordat we te maken hebben met een opvangcrisis, een geestelijke gezondheidscrisis en een wooncrisis, merken we dat ook in het veiligheidsdomein. Mensen uit verschillende groepen zijn op zoek naar een thuis en de wachtlijsten in de geestelijke gezondheidszorg lopen op. Daarom blijven we zorgen voor menswaardige opvang en zetten we ons in om de wachtlijsten in de geestelijke gezondheidszorg korter te maken.

Jurian Russchenberg

Het groeiende gevoel van onveiligheid is ook zichtbaar bij – en van invloed op – de Utrechtse jongeren. We willen dat onze jongeren veilig, gezond en kansrijk opgroeien. Er wonen hier relatief veel starters, studenten en jonge kinderen. Met veel jongeren gaat het goed: ze gaan naar school, sporten, hebben een bijbaantje en vrienden om zich heen. Tegelijkertijd zien we dat steeds meer jongeren het lastig hebben. Ze voelen zich in toenemende mate onveilig in hun eigen buurt, en ze maken zich zorgen over mondiale problemen zoals de klimaatcrisis en oorlogen. Ook problemen dicht(er) bij huis leiden tot zorgen. Armoede, kansenongelijkheid, geweld tegen vrouwen en prestatiedruk bijvoorbeeld. Daar ligt voor de gemeente een belangrijke taak.

We blijven investeren in preventie en daarmee in het tegengaan van armoede, het vergroten van kansengelijkheid en het bieden van passende ondersteuning, zoals aangeboden door buurtteams en jongerenwerk. We zorgen ervoor dat jeugdzorg toegankelijk blijft voor wie dat nodig heeft. En we zetten ons in voor goed onderwijs, waarbij talentontwikkeling centraal staat. In dit akkoord staan ook plannen voor de gezondheidszorg voor jongeren. We zien dat steeds meer jongeren alcohol drinken, roken of vaperen, of te maken krijgen met mentale problemen door stress, werkdruk of faalangst. We willen de gezondheidsverschillen tussen de verschillende wijken verkleinen – niet alleen voor jongeren, maar voor alle inwoners.

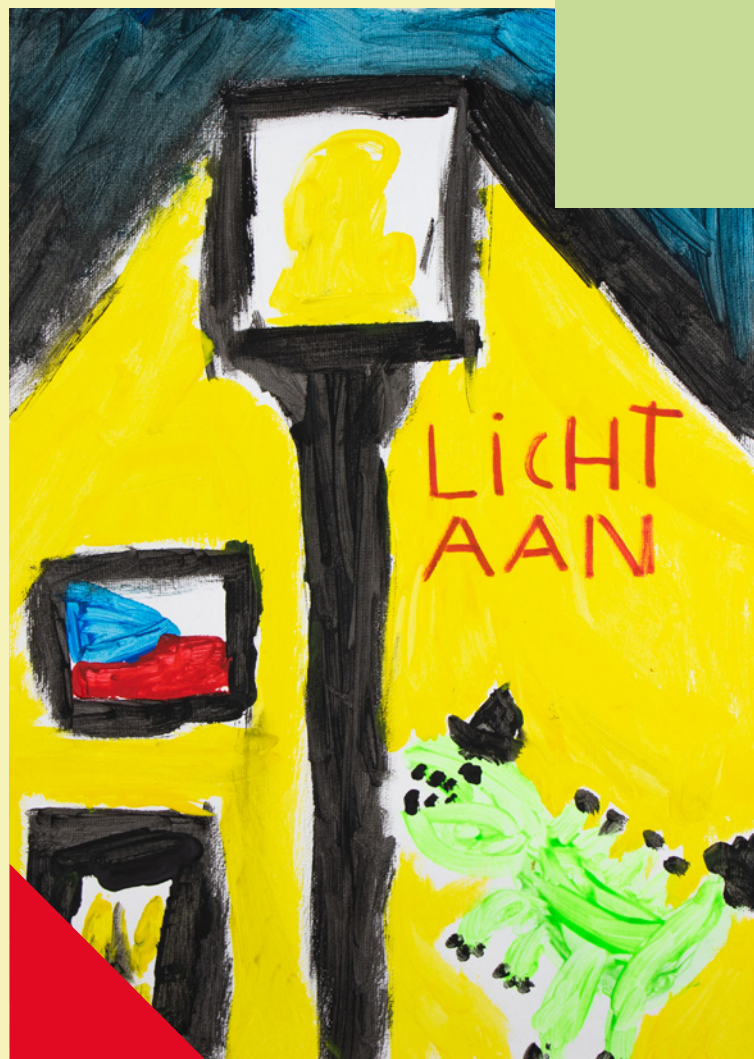

Barbara Siebelink

3.1 Veiligheid: wat gaan we doen?

We zetten fors in op veiligheid. In totaal gaat het om bijna 4 miljoen euro extra. Onze inzet richt zich vooral op het voorkomen van criminaliteit, geweld, overlast en (het gevoel van) onveiligheid. Maar preventie en repressie gaan hand in hand. Met repressieve maatregelen geven we een duidelijk signaal af dat we criminaliteit, geweld of intimidatie onder geen beding accepteren:

- We maken meer geld vrij voor het **Eropaf-team**, dat bestaat uit professionals uit de GGZ, verslavingszorg, het sociaal domein en de sociaal-medische zorg. Dit team stapt op plekken waar veel overlast is – hotspots zoals het Bollendak of de Van Sijpesteijnkade – letterlijk op mensen af en spreekt ze aan. Mensen worden zoveel mogelijk geholpen om passende zorg te vinden.
- We zorgen voor **extra middelen voor straatveiligheid**. Het gaat om 150.000 euro per jaar, die we samen met de raad en de stad gaan inzetten – bijvoorbeeld voor extra camera's of straatverlichting.
- De groei van de stad legitimeert de groei van het aantal camera's. We willen het beleidskader waarin het **maximaal aantal camera's** is vastgelegd aanpassen, en de limiet vaststellen op 101 camera's.
- We gaan door met de **persoonsgerichte aanpak**, waarmee we willen voorkomen dat jongeren in de criminaliteit belanden.
- **Samenwerking** is cruciaal in onze veiligheidsaanpak. Het gaat dan niet alleen om buurtouders of straatconciërges – de ogen en oren in een wijk of buurt, en een belangrijke schakel tussen inwoners en gemeente – maar ook om zorgpartijen en politie.
- We gaan door met onze **drugsaanpak** 'Grenzen stellen, perspectief bieden'. Ook de strijd tegen **ondermijnende criminaliteit** en onze **radicaliseringsaanpak** zetten we door.

We zetten ons in tegen femicide en alle onderdelen van de piramide van geweld.

Er is gestart met een intensieve aanpak tegen femicide; die zetten we onverkort door. Utrecht kenmerkt zich door een stevige daderaanpak. We willen nog meer gaan staan voor vrouwen en LHBTQIA+ mensen die slachtoffer zijn van gendergerelateerd geweld, onder andere door straatintimidatie. Dat doen we samen met onze ketenpartners. We hebben geld gereserveerd voor een vrouwenvleugel bij de opvang van mensen zonder vaste woon- of verblijfplaats binnen de koudweerregeling. En we willen de vrouwenopvang ook toegankelijk maken voor de dieren die mensen er mee naar toe willen nemen.

We voeren de motie over het niet beboeten van buitenslapen uit.

Motie 83 uit 2026 roept op om bij een volgende wijziging van de APV vast te leggen dat er geen boetes meer worden uitgedeeld aan dak- en thuisloze mensen die op straat slapen; concreet betekent dit dat artikel 2:31 wordt geschrapt. In afwachting van die wijzigingen handelen we conform de motie. Na een jaar volgt een evaluatie. Die laten we extern door een onafhankelijke partij uitvoeren. We nemen de uitkomsten van de evaluatie serieus en staan open voor bijsturing van onze aanpak.

We vergroten onze weerbaarheid. Of het nu gaat om stroomuitval, een overstroming of een cyberaanval; de meeste nood- en crisissituaties hebben in de eerste plaats lokaal impact. Daarom speelt de gemeente een sleutelrol in het versterken van maatschappelijke weerbaarheid. Ook Utrecht bereidt

zich actief voor op nood- en crisissituaties als gevolg van geopolitieke spanningen, klimaatverandering of hybride dreigingen. Het vergroten van veerkracht gebeurt op verschillende manieren. Daarbij kijken we onder andere naar de volgende maatregelen:

- Door voorlichting bevorderen we de **samen- en zelfredzaamheid** van inwoners. Daarbij zetten we ook sleutelfiguren in de wijken en buurten in. Juist omdat hulpdiensten tijdens een grootschalige crisis de handen vol hebben aan kritieke processen, is het essentieel dat inwoners zichzelf (de eerste uren) kunnen redden en omzien naar elkaar.
- We hebben **extra aandacht** voor inwoners die het op eigen kracht maar moeilijk redden.

- Het borgen van **kwetsbare voorzieningen** – denk aan de drinkwatervoorziening – en het **inrichten van noodsteunpunten**.
- De gemeente heeft ook de taak om te zorgen voor **continuïteit van de eigen organisatie** en het **democratisch proces**.
- Organisaties als de Veiligheidsregio Utrecht en het Rijk hebben **al veel voorbereidend werk verzet**; daar bouwen we op voort. We gaan ervanuit dat het Rijk een deel van de weerbaarheidsaanpak betaalt.

We blijven ruimte bieden voor demonstraties.

Het demonstratierecht is verankerd in onze Grondwet, en als mensenrechtenstad biedt Utrecht principieel ruimte aan alle demonstranten – wat hun overtuiging ook is. Utrecht was de eerste grote Nederlandse gemeente die het Amnesty International Manifest Demonstratierecht ondertekende. We vinden het belangrijk om in dit akkoord te benadrukken dat in Utrecht altijd plek is voor vreedzame demonstraties; ongeacht het onderwerp zullen we demonstraties faciliteren waar we kunnen.

We evalueren het verbod op harddrugs in de openbare ruimte. Als uit de evaluatie blijkt dat dat nodig is, zetten we het harddrugsverbod in de openbare ruimte voor een periode van twee jaar door. Het harddrugsverbod geldt nu voor een klein aantal afgebakende gebieden in de stad. We kijken of uitbreiding nodig is.

We passen de afstandscriteria voor nieuwe coffeeshops aan. De afstandscriteria beschrijven waar een nieuwe coffeeshop zich (niet) mag vestigen. De huidige criteria zijn (te) streng en niet altijd logisch. Daarom kiezen we voor een versoepeling, waarbij we wél vasthouden aan de afstand die een coffeeshop tot scholen moet hebben.

3.2 Jeugd: wat gaan we doen?

We investeren in de pedagogische basis. We maken ons sterk voor het aanpakken van oorzaken die vaak ten grondslag liggen aan jeugdhulp, die vaak op andere beleidsterreinen liggen. Denk aan armoedebestrijding, aan een toegankelijk sportaanbod of aan de zorg voor meer sociale woningen. Daarmee willen we de vraag naar jeugdhulp remmen. Wanneer we voorkomen dat kinderen en jongeren in de jeugdhulp terecht komen, betaalt zich dat op de lange(re) termijn uit. Ook een versterking van de pedagogische basis is voorwaardelijk om de groeiende vraag naar jeugdhulp te verminderen. Heel veel opvoedvragen kunnen worden opgepakt in de directe omgeving van kinderen en jongeren. De ouders, de pedagogisch medewerker, de leraar, de buurman, de sportcoach, de jongerenwerker, de buurtouder, het buurtteam: ze hebben allemaal een rol te spelen in de zorg voor onze jeugd. Op sommige plekken in de stad is een brede en stevige pedagogische basis een gegeven, en hebben kinderen en jongeren tal van mensen om zich heen op wie ze terug kunnen vallen; op andere plekken is dat minder vanzelfsprekend. Vanuit het principe van ongelijk investeren voor gelijke kansen, kiezen we ervoor om in die wijken extra te investeren in de pedagogische basis.

We normaliseren hulpvragen. We willen voorkomen dat kinderen en jongeren te snel in aparte hokjes worden gestopt. Niet iedere hulpvraag is een jeugdhulpvraag. Het is belangrijk dat we hier een breed maatschappelijk gesprek met elkaar over blijven voeren. Als we problemen weten te normaliseren, leidt dat tot minder uitsluiting en stigmatisering. En het zorgt ervoor dat de kinderen en jongeren die echt specialistische zorg nodig hebben, die ook krijgen.

We breiden groepsgericht werken uit.

Op deze manier kunnen we met minder middelen meer jongeren helpen. We geloven dat groepsgericht werken helpt om problemen bespreekbaar te maken en ervaringen te delen. Op termijn is het ook efficiënter.

We lobbyen voor een eerlijke bijdrage aan de jeugdhulp. Sinds de decentralisatie hebben gemeenten de wettelijke taak om te zorgen voor goede jeugdhulp, maar zorgt het Rijk niet voor volledige, structurele financiële compensatie. Daar komt bij dat de vraag naar jeugdhulp toeneemt. Net als in andere gemeenten, lopen ook in Utrecht de kosten op. Omdat we in Utrecht al veel hervormingen hebben doorgevoerd, zien we weinig mogelijkheden meer om verder te bezuinigen. We omarmen het rapport ‘Groei pijn advies Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd’ (commissie-Van Ark). De inschattingen die de commissie maakt over de kosten voor jeugdhulp is de beste schatting die we hebben, en de VNG adviseert de uitkomsten van het rapport van commissie-Van Ark integraal over te nemen. Daarom nemen we een stelpost op van 17,8 miljoen euro. Omdat we verwachten dat het Rijk op een eerlijke manier bijdraagt aan de kosten voor jeugdhulp, gaan we ervan uit dat het Rijk onze tekorten op jeugdhulp gaat afdekken.

3.3 Onderwijs: wat gaan we doen?

We gaan onderwijssegregatie tegen. In Utrecht vinden we het belangrijk dat leerlingen met diverse sociaaleconomische en culturele achtergronden elkaar ontmoeten. Dit draagt eraan bij dat leerlingen elkaar beter leren kennen en begrijpen, en zo verschillen makkelijker kunnen overbruggen.

- Dat doen we bijvoorbeeld via het **aanmeldbeleid**. Daar kijken we samen met onderwijsbesturen naar. We werken randvoorwaarden uit die passend zijn voor de Utrechtse situatie en evalueren in hoeverre deze maatregel effectief is.

Birgit Schuch

- Op wijk- en buurtniveau sturen we op tegengaan van segregatie, onder andere als onderdeel van het onderwijsbeleid. We ondersteunen de schoolbesturen in de stad bij het zoeken naar **onderlinge samenwerking** om de onderwijskwaliteit te versterken en segregatie tegen te gaan.

We breiden het solidariteitsfonds uit naar het voortgezet onderwijs. Het solidariteitsfonds ‘Ieder kind een kans’ is een initiatief van de gemeente en de grote Utrechtse schoolbesturen, en vervangt op veel Utrechtse basisscholen de traditionele vrijwillige bijdrage. Het fonds gaat ongelijkheid tegen en zorgt ervoor dat alle kinderen kunnen deelnemen aan schoolreisjes, excursies en andere activiteiten, ongeacht de financiële situatie thuis. Het solidariteitsfonds bestaat nu voor het primair onderwijs; in de komende periode breiden we dat uit naar het voortgezet onderwijs.

We stimuleren een rijke schooldag. Alle kinderen gaan naar school, en daarmee is het dé plek om te zorgen voor gelijke kansen. Door een schooldag uit te breiden met bijvoorbeeld sport, cultuur, natuur, techniek en huiswerkbegeleiding, kunnen

“We blijven investeren in preventie.”

alle kinderen daaraan meedoen en zich ook op die terreinen ontwikkelen. Een rijke schooldag biedt alle kinderen – wat de achtergrond of financiële situatie van hun ouders ook is – de mogelijkheid om hun talenten te ontdekken. Het zorgt er ook voor dat kinderen meer samen doen. In Utrecht zijn grote stappen gezet in de invoering van de rijke schooldag. Daar gaan we de komende periode mee door. Als financiering niet lukt voor alle scholen in Utrecht, kiezen we scholen op basis van het principe ‘ongelijk investeren voor gelijke kansen’. Dit betekent onder meer:

- Dat we voorkomen dat kinderen met honger naar school gaan. We gaan door met de **gratis schoollunches**, als onderdeel van de bredere aanpak ‘Gezond Gewicht op School’. We bieden jaarlijks meer dan 2.200 kinderen een gezonde schoollunch. We gaan het aantal deelnemende scholen vergroten door meer met publieke en private partijen samen te werken.
- We investeren in de **‘Bibliotheek op school’**, om het bereik verder te vergroten. De ‘Bibliotheek op school’ is een samenwerking tussen scholen en de Utrechtse bibliotheken om de taalontwikkeling, leesvaardigheid en mediawijsheid van leerlingen te verbeteren.

🏠 > laatste cijfers
Laatste cijfers.

vak	datum	omschrijving	Resultaat	weegfactor
Kunst (drama)	02-03-2016	Reflectievaardigheden	Behed	13x
Kunst (drama)	02-03-2016	Maakvaardigheden	Expert	12x
Kunst (drama)	02-03-2016	Mediavaardigheden	Expert	13x
Nederlands taal	13-02-2016	Taalvaardigheden	Behed	7x
Men's medische wetenschappen	02-03-2016	Mediavaardigheden	Expert	10x
Wiskunde	03-02-2016	Hoofdstuk	5.4	9x
Natuur	03-02-2016	Hoofdstuk	5.4	12x
Wiskunde	03-02-2016	Hoofdstuk 2	5.5	9x

DON'T LET GRADES DEFINE YOU

We gaan door met toegankelijke voorschoolse educatie. In het kader van het onderwijsachterstandenbeleid zorgen we ervoor dat voorschoolse educatie toegankelijk is voor álle kinderen. De eerste duizend dagen zijn cruciaal voor een gezonde ontwikkeling van kinderen, en een kansrijke start in het leven. Daarom maken we middelen vrij om de leeftijd voor voorschoolse educatie voor de hele stad te verlagen naar twee jaar. Naast Overvecht, waar dit al zo is, maken we voorschoolse educatie gratis in Kanaleneiland. Voor heel de stad blijft gelden dat voor sommige groepen kinderen de voorschoolse educatie gratis is.

We zetten in op de uitvoering van de initiatiefnota 'Tijd voor een nieuw pact'.

Doel daarvan is dat scholen, partners, ouders en de gemeente samenwerken om te voorkomen dat kinderen onderwijs missen en thuis komen te zitten.

We houden oog voor onze studenten. Utrecht is een echte studentenstad, met goed mbo-, hbo- en wo-onderwijs. We zijn blij met deze brede waaier van onderwijs. De meeste studenten genieten volop van hun studententijd, maar er zijn ook studenten die uitdagingen tegenkomen. Sommige studenten in Utrecht worstelen met prestatiedruk en stress, het vinden van de juiste balans, eenzaamheid of woningnood. We blijven hen daarbij helpen.

We blijven ons inzetten voor een gelijkwaardig mbo. In Utrecht is hard gewerkt aan de stap van een selectie- naar een talentenmaatschappij; een maatschappij waarin jongeren niet alleen worden beoordeeld op hun cognitieve talenten, maar waarin alle talenten worden (h)erkend en gewaardeerd. Naast de inzet op bewustwording en normstelling zijn concrete stappen gezet: de Utrechtse Introductie Tijd (UIT) en sporten bij Olympos, en is er met de SSH afgesproken dat kamers toegankelijker worden voor mbo-studenten. We zetten de mbo-aanpak door. Daarbij betrekken we ook het vmbo, dat ook niet de waardering krijgt dat het verdient.

We behouden de bestaande bibliotheken.

Bibliotheken zijn waardevolle plekken in de stad en op school, zeker nu de leesvaardigheid van kinderen terugloopt. De bieb levert een cruciale bijdrage aan taalontwikkeling en leesbevordering.

Daarnaast is het een plek van ontmoeting en educatie, ook over belangrijke onderwerpen als mediawijsheid, burgerschap of digitale vaardigheden. We zorgen dat de bibliotheken in de wijken open blijven en dat er meer bibliotheken komen op de scholen. De 'Bibliotheek op school' is een belangrijk onderdeel van het leesoffensief, dat we onverkort doorzetten. En we zijn blij dat het Kinderboekenmuseum snel opent en gratis toegankelijk wordt voor iedereen met een U-pas.

We investeren in goede onderwijshuisvesting.

Klimaatadaptieve schoolgebouwen, een goed binnenklimaat en groenblauwe schoolpleinen zijn ontzettend belangrijk. We zorgen voor voldoende, passende schoolgebouwen en gymzalen, die gezond, fris en duurzaam zijn. Daarbij streven we naar brede scholen, dus naar scholen waar functies worden gecombineerd en die optimaal benut worden. Bijvoorbeeld door het combineren van onderwijs met kinderopvang, sport of buurtfuncties.

We pakken kansen om brede scholengemeenschappen te realiseren.

Wanneer op het voortgezet onderwijs meerdere onderwijsstromingen worden aangeboden (vmbo, havo en vwo), kunnen leerlingen makkelijker van stroming wisselen. Als er nieuwe scholen komen, zien we dan ook het liefst dat dat een brede scholengemeenschap is.

We dringen het lerarentekort terug. Ook in Utrecht hebben we te maken met een tekort aan leraren. 'Utrecht Leert' blijft een belangrijk onderdeel van ons onderwijsbeleid. Het is een regionaal samenwerkingsverband tussen de gemeente, schoolbesturen en lerarenopleidingen om het lerarentekort terug te dringen en onderwijstalent te behouden.

3.4 Gezondheid: wat gaan we doen?

We willen de gezondheidsverschillen in de stad verkleinen. Alle Utrechters verdienen gelijke kansen op een gezond leven. Maar er zijn grote verschillen in gezondheid tussen groepen mensen en tussen wijken en buurten. We doen al veel om die gezondheidsverschillen te verkleinen; daar gaan we mee door. Dat doen we onder meer door te investeren in bestaanszekerheid, in een gezonde leefomgeving en -gewoonten en in de sociale basis. We zorgen voor cultuursensitieve zorg, dus zorg die rekening houdt met de culturele achtergrond, identiteit, normen, waarden en overtuigingen van inwoners.

We willen de vaccinatiegraad verhogen met een wijkgerichte aanpak. Waar het tot niet zo lang geleden heel vanzelfsprekend was dat ouders hun kinderen lieten inenten, is het dat inmiddels niet meer. We zien dat de vaccinatiegraad in Utrecht afneemt. De verschillen tussen wijken en herkomstgroepen zijn groot. De ambitie om de vaccinatiegraad voor alle Utrechters te verhogen naar de WHO-norm blijft staan, ondanks de teruglopende Rijksmiddelen. We lobbyen bij het Rijk en verzekeraars om hun verantwoordelijkheid te nemen, en hier ook geld voor beschikbaar te stellen.

We verkleinen de ongelijkheid in de

geboortezorg. Kwalitatieve en toegankelijke geboortezorg is onmisbaar om kinderen een kansrijke start te geven. De tekorten in de kraamzorg in Utrecht leiden tot situaties waarin gezinnen pas laat, te weinig of zelfs helemaal geen kraamzorg krijgen. Ook discriminatie en racisme blijven een hardnekkig probleem. Mensen met een migratieachtergrond of een sociale uitdaging hebben vaker te maken met een ongelijke behandeling. We vinden dat onacceptabel en treden daartegen op. We kiezen voor een wijkgerichte aanpak, die zich richt op de wijken waar het gebruik van kraamzorg achter blijft en waar vaker sprake is van discriminatie en racisme, bijvoorbeeld door knelpunten die wij herkennen. In Overvecht en Kanaleneiland starten we met een pilot met gratis kraamzorg.

We willen betaalbare en toegankelijke gezondheidszorg voor mensen met een lager inkomen of mensen die extra hulp nodig hebben.

Nu de U-polis is afgeschaft gaan we deze Utrechters actief begeleiden naar de best passende zorgverzekering, bijvoorbeeld met een spreekuur of (digitaal) loket. Hiermee willen we voorkomen dat mensen zorg gaan mijden, onnodig hoge zorgkosten maken en helpen hen om zo optimaal mogelijk verzekerd te zijn. Daarnaast werken we samen met zorgverleners in de wijk, zetten we in op vroegsignalering van schulden op

het gebied van zorgkosten en maken we afspraken met zorgverzekeraars over preventie. We blijven evalueren of deze aanpak effectief werkt. Mensen met een laag inkomen kunnen nu gebruik maken van de bijzondere bijstand voor medische kosten, om deze reden wordt er dus extra budget gereserveerd voor de bijzondere bijstand.

We zijn blij met de zorg voor mensen zonder papieren.

Er is een afspraak tussen huisartsen, partners uit het sociaal en medisch domein en ons eigen straatzorgteam in de stad dat er zorg wordt verleend aan mensen zonder papieren. Dit is een mooi initiatief. We blijven ons met deze partners onverminderd inzetten om de toegang tot zorg te monitoren en te verbeteren.

We willen dat rook- en vapevrij de nieuwe norm wordt.

In 2035 moeten alle Utrechtse jongeren rook- en vapevrij kunnen opgroeien. Er zijn en worden verschillende stappen gezet:

- Utrecht is koploper op weg naar rookvrije **terrassen**. We blijven terraseigenaren aanmoedigen om hun terras rookvrij te maken.
- Een nieuw op te leveren **park** gaan we rookvrij maken. Bijvoorbeeld op een plek in het stationsgebied, dat recent al grotendeels rookvrij is gemaakt.

Watervogelbuurt, wijk Oost

We willen schermgebruik onder jongeren

terugdringen. Steeds meer jongeren kijken steeds langer op een scherm. Dat doet iets met hun cognitieve, sociale en emotionele vaardigheden. We weten dat het kabinet maatregelen voorbereidt om het schermgebruik in te beperken. We kijken daar met belangstelling naar uit, en zullen die maatregelen ook in Utrecht gaan inzetten.

We borgen de toegang tot abortus. In Utrecht is abortus gratis en direct toegankelijk zonder verwijzing van een huisarts. Op deze manier garanderen we dat vrouwen zelf kunnen beslissen over hun lichaam en hun toekomst.

We dringen het tekort in de zorg terug.

In Utrecht hebben we een groot tekort aan zorgprofessionals. We blijven doen wat we kunnen om personeel te werven en behouden. Utrecht Zorg speelt daar een belangrijke rol in.

Ricardo Meijer

Een stad waar iedereen meetelt

Economie, werkgelegenheid, bestaanszekerheid en passende ondersteuning

In Utrecht groeit de economie sterker dan gemiddeld, en is het ondernemersvertrouwen hoger dan in de rest van Nederland. We zijn blij met de ondernemers en bedrijven in onze stad, of het nu gaat om grote werkgevers of de winkelier op de hoek. Ze hebben allemaal hun eigen waarde, en zorgen samen voor reuring en werkgelegenheid. We zetten in op het versterken van de lokale gemeenschapseconomie, en op werk dat meerwaarde heeft voor de stad: werk dat raakt aan circulariteit en de circulaire maakindustrie (met de beleidsnota 'Utrecht Circulair 2030' als belangrijk kader), op duurzaamheid, de energietransitie, maatschappelijke bedrijvigheid en zorg.

In de komende jaren zijn onze plannen er voornamelijk op gericht om mensen aan het werk te krijgen en te houden, met extra aandacht voor jongeren, nieuwkomers en mensen die kort in de bijstand zitten. We geloven dat mensen baat hebben bij zinvol werk. Het verzekert mensen van een inkomen, het geeft voldoening en betekenis aan het leven. Werk biedt de beste garantie op bestaanszekerheid. Wie kan werken, helpen we richting werk. Wie ondersteuning nodig heeft, laten we niet vallen.

Terwijde, wijk Leidsche Rijn

Tess Ravenhorst

Voor mensen die tijdelijk, langdurig of permanent niet aan het werk kunnen, zorgen we voor een stevig vangnet. Ondanks de lastige financiële situatie waar we op dit moment in zitten, houden we dat vangnet op peil. We investeren extra in bestaanszekerheid. Het is cruciaal dat iedereen toegang heeft tot betaalbare huisvesting, zorg en onderwijs. Een stabiele basis voorkomt stress en gezondheidsproblemen en geeft mensen rust om mee te kunnen doen aan het sociale en maatschappelijke leven. Het past bij Utrecht, waar we ongelijk investeren voor gelijke kansen, om te zorgen voor een menswaardig bestaan voor iedereen.

4.1 Economie en werkgelegenheid: wat gaan we doen?

We investeren in een circulaire economie.

De manier waarop we met grondstoffen omgaan is niet houdbaar. Een circulaire economie – waarin we materialen hergebruiken, repareren en recycleren en upcyclen – verlaagt de CO₂-uitstoot, vermindert de hoeveelheid afval en put de aarde niet uit. In Utrecht willen we in 2050 volledig circulair zijn. We gaan door met de uitvoering van het beleid hiervoor en maken daar geld en ruimte voor vrij. Daarbij breiden we de programmering van de twee upcyclecentra in Utrecht uit, en kijken we of een uitbreiding in aantal mogelijk is.

We kijken samen met ondernemers hoe we meer richting kunnen geven aan het ondernemersfonds. Uit het ondernemersfonds worden jaarlijks honderden initiatieven betaald. Het zorgt ervoor dat – vaak hele concrete – dingen gebeuren, die positief bijdragen aan de stad en aan het ondernemersklimaat. We laten de systematiek van het fonds intact. Wel gaan we met ondernemers in gesprek over de besteding van het fonds, om samen te kijken of en hoe we het geld nadrukkelijker kunnen koppelen aan de grote opgaven waar we als stad voor staan, bijvoorbeeld aan de hand van de Utrechtse Nieuwe Economie Index (Utrechtse NEx), solidariteit en duurzame doelen.

We maken geld vrij voor werklocaties in brede zin.

Daarbij zorgen we voor 'het juiste bedrijf op de juiste plek', wat betekent dat bedrijvigheid past bij de omgeving. Binnen deze aanpak creëren we nadrukkelijk (financiële) ruimte voor de lokale economie. En we blijven aansluiten bij landelijke programma's die zich richten op het verduurzamen en vergroenen van bedrijventerreinen.

We gaan door met Ondernemer Centraal.

Ondernemer Centraal is opgericht om (startende) ondernemers, zzp'ers en mkb'ers laagdrempelige hulp, coaching en advies te bieden om hun bedrijf gezond en toekomstbestendig te houden. Daarmee helpen we hen voordat er (financiële) problemen ontstaan

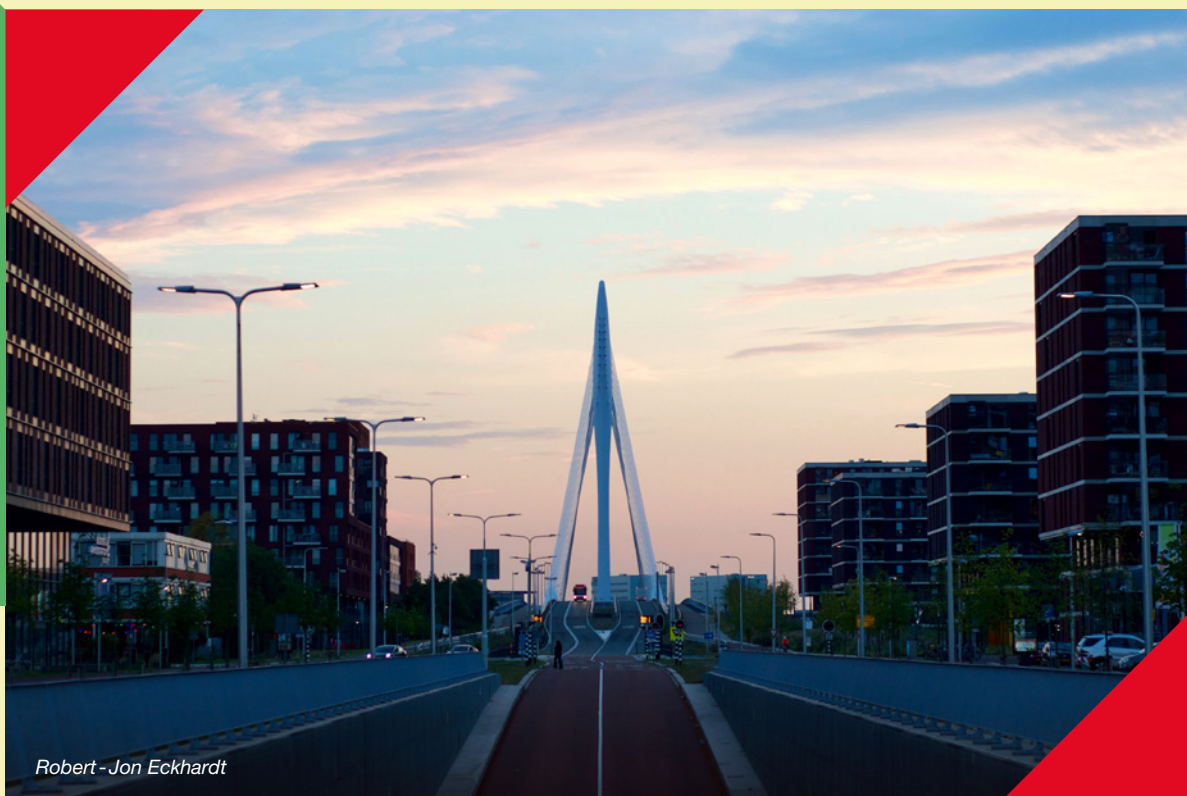
en ondernemers aanspraak moeten maken op de Bbz-regeling (bijstand voor zelfstandigen).

We investeren in regionale economie. Utrecht is de meest competitieve regio van Europa, en daar zijn we trots op. Om concurrerend en innovatief te blijven, doen we het volgende:

- We doteren extra geld aan de **Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM)**, met de verwachting dat de ROM revolverend wordt en we onze investeringen op termijn terugverdienen. De ROM investeert in ondernemingen – onder meer start-ups en scale-ups – die zich bezighouden met innovaties op het terrein van duurzaamheid en digitalisering, waaronder het maatschappelijk verantwoord inzetten van AI.

- We gebruiken geld uit Europa om een **social impact fonds** op te zetten. Met dit fonds krijgen Utrechtse bedrijven en ondernemers, die zich richten op sociaal ondernemen, betere toegang tot kapitaal om hun bedrijf op te schalen.
- Doordat de ROM en het social impact fonds zich (ook) op start-ups en scale-ups richten, **verdwijnt de aparte subsidie** daarvoor.

We maken het Utrechts Werkontwikkelbedrijf (UW) onderdeel van de gemeentelijke organisatie. De kennis over re-integratie, uitkeringen en doelgroepen komt zo bij elkaar in één organisatie. Dat is goed voor de samenwerking tussen sociale teams en werkcoaches, en vergroot de kansen op de beweging naar werk. De investering vraagt de komende jaren veel aandacht, tijd, capaciteit en geld. Dit betekent dat er minder ruimte is voor andere werkzaamheden. Op de langere termijn is de investering van het UW naar verwachting de goedkoopste optie. We gaan ervanuit dat we meer mensen kunnen helpen aan de slag te gaan, door meer loonkostensubsidie in te zetten.

Robert -Jon Eckhardt

We maken meer ruimte voor sekswerk.

Sekswork is werk. Utrecht is gegroeid, maar het aantal plekken voor sekswork is in de afgelopen jaren afgenomen. Die trend willen we keren. Het hoort bij een groeiende stad om ruimte te creëren voor sekswork. Dat doen we op verschillende manieren, waarbij het rapport van de commissie Sorgdrager onze leidraad blijft. We minderen op trajecten die sekswerkers bewegen te stoppen.

We zetten een stap extra om nieuwkomers snel(ler) aan het werk te helpen. Een vaste baan helpt nieuwkomers om de Nederlandse taal en gebruiken te leren – in de praktijk gaat dat vaak sneller dan uit boeken –, het legt de basis voor een

sociaal netwerk en stelt mensen in staat zichzelf te ontplooiën. Ook voor de arbeidsmarkt is het goed. We realiseren ons dat het voor veel nieuwkomers moeilijk is om direct passend werk te vinden; dat is wel altijd het doel. Iedere stap die nieuwkomers op de arbeidsmarkt zetten, moet bijdragen aan het vinden van passend werk.

We leggen de focus op mensen met grote kans op duurzaam herstel. Sommige (groepen) mensen die gebruik maken van de bijstand, hebben een grotere kans om weer aan het werk te gaan. Het gaat dan bijvoorbeeld om mensen die nog maar kort in de bijstand zitten, om alleenstaanden of om jongeren. Bij jongeren zien we ook een toename van instrooming in de bijstand. Helaas kunnen we onder de gegeven financiële omstandigheden niet iedereen op eenzelfde manier helpen. We houden contact met iedereen die in de bijstand zit, zodat mensen aangesloten blijven bij de samenleving. Dat kan ook vanuit zorg, dagbesteding of vrijwilligerswerk. We focussen de inzet van onze 'werkmatchers' in de komende periode op mensen waar de kans op een duurzaam herstel het grootst is.

We maken ons sterk voor de tekortsectoren.

Utrecht heeft te maken met een van de krapste arbeidsmarkten van Nederland. We blijven inzetten op het terugdringen van de tekorten, met name in de sectoren die zo belangrijk zijn voor Utrecht – denk aan zorg, onderwijs en kinderopvang. Dat doen we door omscholing naar kansrijke beroepen, een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, gerichte onderwijsprogramma's en regionale samenwerkingen. Belangrijk onderdelen hiervan zijn 'Utrecht Leert' en 'Utrecht Zorg'.

Joris Bloemer

4.2 Bestaans-zekerheid en passende ondersteuning: wat gaan we doen?

We trekken meer geld uit voor het bestrijden van armoede. Zeker in een welvarende stad als Utrecht, zou niemand in armoede moeten leven of opgroeien. We kiezen er daarom voor om niet te bezuinigen op armoederegelingen en het budget voortaan te indexeren. Op deze manier blijft het budget in de pas met de stijgende boodschappen- en energiekosten.

We helpen mensen met (het voorkomen van) schulden. Ons doel is en blijft: geen Utrechter in de schulden. We blijven mensen helpen om problematische schulden te voorkomen, beheersbaar te maken of op te lossen.

We trekken extra geld uit voor de bijzondere bijstand. Bijzondere bijstand is belangrijk, omdat het inwoners met een laag inkomen en weinig spaargeld helpt bij onverwachte, noodzakelijke kosten, zoals een kapotte wasmachine, babyspullen of tandartskosten. Met de bijzondere bijstand voorkomen we dat mensen in de schulden raken, als ze terecht komen in een situatie waarin ze geen beroep kunnen doen op de zorgverzekering of andere regelingen.

We versterken de sociale basis in buurten.

Onder sociale basis verstaan we initiatieven die bijdragen aan een leefbare, sociale wijk en buurt. Het gaat om informele verbanden zoals familie, mantelzorgers, burens, vrijwilligers, sportclubs en lokale burgerinitiatieven. Juist omdat een stevige sociale basis zorgt voor ontmoeting, verbinding, ondersteuning en hulp en dus preventief werkt, maken we daar extra geld voor vrij.

- We doen al veel voor **ouderen**, zoals dagbesteding, maaltijdvoorzieningen en werkzaamheden van U-Centraal. Dat blijven we doen. Bovendien biedt de opgehoogde subsidie voor de sociale basis mogelijkheden om activiteiten voor ouderen te financieren.
- We voegen **buurtcentra** toe. Groei van de stad vraagt om gericht investeren in maatschappelijke voorzieningen, die bijdragen aan een sterk sociaal fundament. Het buurtcentrum maakt deel uit van de leefwereld van inwoners en zorgt voor laagdrempelige ontmoeting en vrijetijdsbesteding – denk bijvoorbeeld aan samen koken, creatieve of bewegingsactiviteiten.

We zorgen ervoor dat inwoners zonder papieren ook gebruik kunnen maken van de U-pas. Omdat we vinden dat iedereen in Utrecht voluit mee moet kunnen doen, kunnen inwoners zonder geldige verblijfsvergunning in het vervolg ook een U-pas aanvragen.

We blijven zorgen voor goede maatschappelijke ondersteuning. Inwoners die niet zelfredzaam zijn, helpen we. Daarbij gaan we uit van mogelijkheden, en kijken nadrukkelijk ook naar de sociale omgeving van mensen. De gemeente komt in beeld bij problemen die mensen niet (meer) zelf of in hun eigen netwerk kunnen oplossen. We maken regelingen zo eenvoudig mogelijk. We werken nauw samen met de welzijnsorganisaties in de stad.

We lobbyen bij het Rijk om kosten voor huishoudelijke hulp snel inkomensafhankelijk te maken. Op dit moment betaalt iedereen die vanuit medisch oogpunt huishoudelijke hulp nodig heeft hetzelfde tarief. Vanuit het principe van ongelijk investeren voor gelijke kansen, willen we dat veranderen. Dat kunnen we niet zelf. Daarom lobbyen we bij het Rijk voor een snelle invoering van de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage.

We zijn scherper op de toekenning van de regiotaxi. De regiotaxi is belangrijk om mensen met een medische beperking of mobiliteitsprobleem onafhankelijk te houden en sociaal isolement te voorkomen. Omdat we te maken hebben met tekorten, zijn we scherper op de toekenning ervan. Zo blijft de regiotaxi beschikbaar voor de mensen die deze het hardst nodig hebben.

We gaan door met de integrale aanpak voor EU-arbeidsmigranten. Ook in Utrecht wonen veel EU-arbeidsmigranten. Helaas komt een substantieel deel daarvan vaak terecht in een kwetsbare positie. We doen verschillende dingen om dat te voorkomen. Zo handhaven we de coördinatie van de aanpak, begeleiding en zorg rondom EU-arbeidsmigranten. De coördinator richt zich voornamelijk op huisvesting, werk en juridische rechten, en werkt daarbij samen met de Arbeidsinspectie. We begeleiden EU-arbeidsmigranten naar perspectief, in Nederland of in het land van herkomst. We spreken werkgevers en uitzendbureaus aan op hun verantwoordelijkheid voor EU-arbeidsmigranten. En voor arbeidsmigranten die dat nodig hebben, zorgen we voor opvang.

We gaan – in alle gevallen – werken met beschikkingen. Dit betekent dat inwoners een officieel, schriftelijk besluit ontvangen waarin is vastgelegd op welke zorg en ondersteuning ze recht hebben, en of ze dit vergoed krijgen.

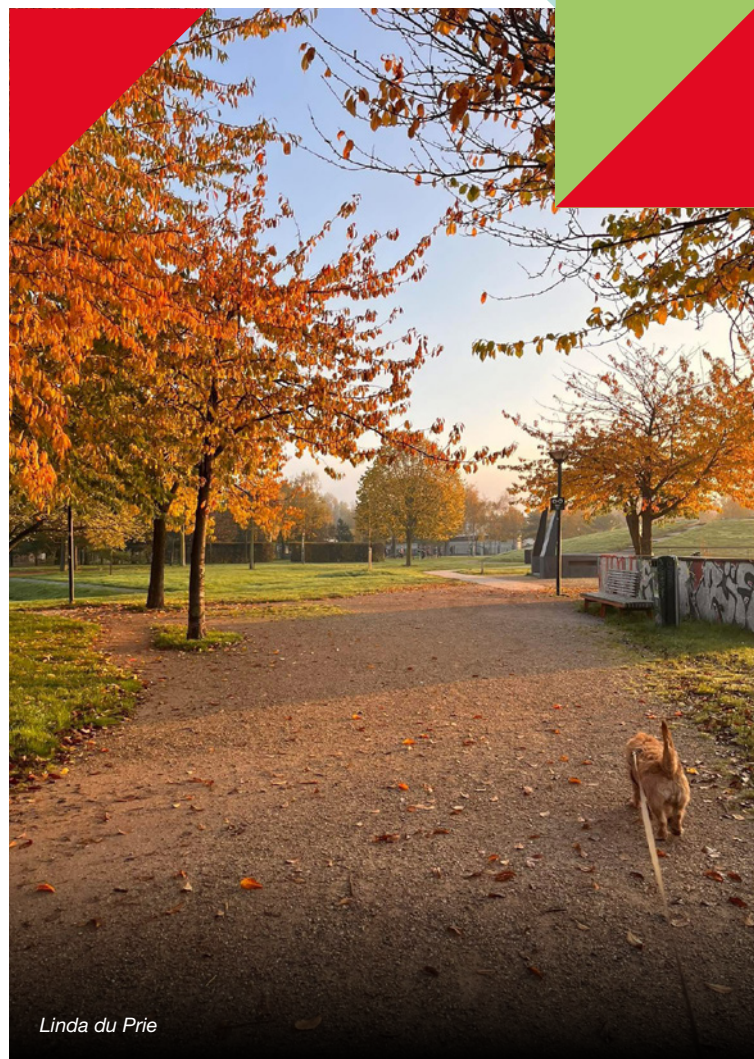
“Wie kan werken, helpen we richting werk. Wie ondersteuning nodig heeft, laten we niet vallen.”

We zetten de ondersteuning van gedupeerden van de toeslagenaffaire door.

De Belastingdienst werkt aan financieel herstel voor de gedupeerden van de kinderopvangtoeslagaffaire. Inwoners die gedupeerd zijn hebben recht op 'brede ondersteuning' van de gemeente. Het buurtteam voert de ondersteuning uit. Doel is om gedupeerden rust, overzicht en grip (terug) te geven.

We zetten de 'warme zakelijkheid' in de relatie met onze partners door.

In het sociale domein werken we samen met heel veel verschillende organisaties. Soms kan dat duidelijker. Dat vraagt om strakker accounthouderschap. We geven professionals volop ruimte om hun werk te doen, maar spreken hen ook aan als de situatie daarom vraagt. We zijn duidelijk in de opdracht en aanspreekbaar op de wijze waarop we accounthouderschap invullen, om maximaal bij te dragen aan de gestelde doelen.

Linda du Prie

We delen de verantwoordelijkheid voor beschermd wonen met de regio.

Beschermd wonen is er voor mensen die niet zelfstandig kunnen wonen door psychiatrische-, psychosociale problemen of verslaving. Dat is hard nodig, en in Utrecht zorgen we daarvoor. We spreken de regio aan op hún verantwoordelijkheid in de zorg voor voldoende plekken – we verwachten dat ze het geld dat ze daarvoor krijgen ook gebruiken.

Een stad die bruist

Spelen, bewegen en sporten, horeca, cultuur en evenementen

Met de groei van Utrecht, groeit ook de behoefte aan plekken waar mensen kunnen sporten, bewegen of uitgaan, elkaar kunnen ontmoeten of evenementen kunnen bezoeken. Sport, cultuur, horeca en evenementen zijn onmisbaar voor Utrecht. Ze veranderen straten en pleinen in levendige ontmoetingsplekken, ze brengen mensen samen, ze stimuleren de creativiteit en zorgen ervoor dat de lokale economie een flinke impuls krijgt. We zijn er trots op dat Utrecht een gezonde, gezellige stad is, waar verspreid over de verschillende wijken en buurten altijd wel iets te doen is.

Natuurlijk vraagt dit ook om keuzes. De ruimte in de stad is schaars, terwijl nieuwe sportvelden, sporthallen, zwembaden, cultuurplekken, horeca en evenementenlocaties allemaal ruimte vragen. Ook moeten levendigheid en leefbaarheid in balans blijven. Evenementen zijn waardevol, maar kunnen ook overlast geven. Horeca zorgt voor ontmoeting, maar moet passen bij de buurt. En sportvoorzieningen dragen bij aan de gezondheid van inwoners, maar vragen ook veel ruimte. We zien een oplossing in meervoudig ruimtegebruik, bijvoorbeeld door de openbare ruimte vaker te gebruiken om in te sporten, spelen en bewegen. Ook wijkcultuurhuizen kunnen

Joris Bloemer

Tuindorp-Oost, wijk Noordoost

door verschillende organisaties en voor verschillende doelen worden gebruikt. Het zijn bij uitstek plekken gericht op verbinding, ontmoeting en participatie in de eigen buurt.

Utrecht is al een levendige, gezonde en sociale stad, en we willen dat de stad ook in dat opzicht dicht bij zichzelf blijft. Door te investeren in spelen, bewegen en sport, horeca, evenementen, cultuur en cultuureducatie dragen we bij aan de gezondheid van onze inwoners, aan onderlinge verbondenheid en talentontwikkeling. Daarmee kiezen we tegelijkertijd voor preventie – bijvoorbeeld door zorgkosten te verlagen, eenzaamheid te voorkomen en jongeren een gezonde uitlaatklep te geven.

5.1 Spelen, bewegen en sporten: wat gaan we doen?

We blijven investeren in buiten spelen.

Buiten spelen is belangrijk voor opgroeiende kinderen. Ze leren er samen spelen en ze ontwikkelen kracht en lenigheid in hun eigen lichaam. Zoals ook in de nota 'Spelen in je eigen buurt' staat, willen we dat er voor ieder kind speelruimte in de buurt is – op maximaal tweehonderd meter loopafstand –, en dat die gevarieerd en uitdagend is. We maken structureel geld vrij voor het vernieuwen van bestaande speelplekken, en voor het toevoegen van nieuwe speelplekken. Daarbij geven we prioriteit aan wijken en buurten met een sociale uitdaging. En we blijven ons inzetten voor de uitvoering van het stembusakkoord 'Samen sterker in zelfbeheer' van vereniging Dwarsverband Utrecht, dat zich richt op het behoud en de versterking van speeltuinen in bewonersbeheer, en op inclusieve speelplekken waar kinderen met en zonder beperking samen kunnen spelen.

We zorgen voor voldoende sportzalen en

-velden. Tot en met 2040 investeren we in negen nieuwe sporthallen, waaronder in Vleuten en twee in Rijnenburg. We leggen veertien nieuwe sportvelden aan, waaronder twee extra velden in Nieuw Welgelegen en twee nieuwe velden bij sportpark Maarschalkerweerd Noord. Daar zetten we ook twee bestaande velden om naar kunstgras. In Rijnenburg voegen we zeventien sportvelden toe.

We voorkomen tariefsverhogingen van

sportclubs en -verenigingen. Dat doen we door efficiënter gebruik te maken van accommodaties.

We investeren in zwembaden. Een goede zwemvaardigheid is enorm belangrijk voor kinderen. In Utrecht hebben we te maken met lange wachtlijsten. Om die weg te werken, lossen we het tekort bij bestaande zwembaden op, zodat die – ondanks de stijgende kosten – op volle capaciteit kunnen blijven draaien. In Rijnenburg komt er een nieuw zwembad bij.

We willen de zwemvaardigheid van kinderen (en hun ouders) verbeteren.

We bereiken al veel Utrechters met schoolzwemmen, de zwemvangnetregeling en andere programma's, en helpen hen met het halen van zwemdiploma A. Die programma's en campagnes blijven we onderschrijven en steunen. Ondertussen onderzoeken we hoe we een bijdrage kunnen leveren om een dergelijke aanpak ook mogelijk te maken voor het B-diploma.

We voegen buitenzwemwater toe. We zorgen dat er meer gelegenheid komt om te zwemmen in de openbare ruimte. We hebben daarvoor twee bestaande plekken op het oog: het water in het natuurgebied Noorderpark Ruigenhoek, en het water bij Werkspoor, met een meer stedelijke uitstraling. Daar gaat zwemwater samen met groen, en is dus goed voor het voorkomen van hittestress.

We maken ook plek voor nieuwe vormen van sport en bewegen in de openbare ruimte.

Naast de toch wat meer klassieke accommodaties en verenigingssporten spelen we in op een veranderende behoefte van inwoners. Denk daarbij aan sport- of boksscholen, of aan 'urban sports' – freerunning, basketbal, skateboarden, BMX of calisthenics – in de openbare ruimte. We zoeken naar prettige plekken waar bewoners samen kunnen sporten, het liefst in combinatie met groen. De invulling gebeurt samen met sportclubs en sporters.

We gaan door met het Utrechts Sportakkoord, en maken daar geld voor vrij. We richten ons daarbij voornamelijk op wijken en buurten waar de sportdeelname laag is.

- Door sport en bewegen laagdrempelig en dichtbij huis aan te bieden, ook in de openbare ruimte, willen we de gezondheidsverschillen verkleinen. We onderzoeken de mogelijkheid om de afspraken uit het akkoord aan te vullen met een (vrijwillig) **solidariteitsfonds**.

Saskia Roest

- In de uitvoering van het akkoord leggen we de focus op **veilig sporten voor vrouwen en LHBTQIA+ mensen**. Het gaat dan niet alleen om sportverenigingen, sportclubs, of tijden specifiek voor vrouwen of LHBTQIA+ mensen, maar ook om gemengde verenigingen en clubs waar zij prettig en veilig kunnen sporten.
- We werken aan het **tegengaan van wachtlijsten** door nieuwe velden en hallen te realiseren.
- Doordat we bovenstaande keuzes maken, gaat er minder geld naar **SportUtrecht**.

5.2 Horeca, cultuur en evenementen: wat gaan we doen?

We zorgen voor meer horeca in de wijken.

Juist omdat restaurants, cafés, lunchrooms en terrasjes plekken zijn waar buurtbewoners elkaar laagdrempelig kunnen ontmoeten, willen we horeca in de wijken en buurten uitbreiden. We zetten ook in op meer terrassen. In de binnenstad breiden we de horeca niet verder uit. Als er horeca verdwijnt, kan daar nieuwe horeca voor in de plek komen. Daarbij zorgen we voor een gevarieerd aanbod – van sterrenrestaurant tot bruine kroeg.

We koesteren cultuur.

Cultuur is onmisbaar voor Utrecht. Daarom hebben we cultuur opgenomen in onze investeringsstrategie én maken we geld vrij voor nieuwe culturele voorzieningen op de lange termijn. Op deze manier spannen we ons in om cultuur mee te laten groeien met de groei van de stad.

Kay Beersma

We investeren in kunst en cultuur die voor iedereen dichtbij is. We vinden dat kunst en cultuur toegankelijk moeten zijn voor iedereen. Daar zorgen we op verschillende manieren voor:

- Onder meer met een **culturele trekker in Overvecht**, waar ook de wijkbibliotheek in zal worden gehuisvest. Deze publieke ontmoetingsplek gaat, samen met een overdekte markthal, het nieuwe hart van de wijk vormen.
- Daarnaast kijken we naar de verdere ontwikkeling van het **Berlijnplein**, waar een nieuw 'cultuurcluster' komt voor culturele, creatieve en sociale organisaties.
- Voor de jeugd voegen we nieuwe **jongeren-cultuurhuizen** toe. Dat zijn plekken waar jongeren elkaar op een laagdrempelige manier kunnen ontmoeten en onder begeleiding hun creatieve en culturele talenten kunnen ontwikkelen. We gaan door met de ontwikkeling van nieuwe jongerencultuurhuizen in Overvecht en Kanaleneiland. En we zetten stappen in de realisatie van twee nieuwe jongerencultuurhuizen in Leidsche Rijn, Vleuten en/of De Meern.
- We investeren in nieuwe **wijkcultuurhuizen** en bereiden de geplande cultuurhuizen in de nieuwe wijk Merwede en de Musketon in Lunetten verder voor. We blijven kijken hoe we op verschillende plekken ruimte slim kunnen gebruiken, om ook de ruimtes die niet specifiek bedoeld zijn voor kunst en cultuur hier beter voor in te zetten.

We houden ruimte voor evenementen in onze stad. In het locatiebeleid evenementen

hebben we afgesproken dat we evenementen spreiden door de stad en in de tijd. We behouden de huidige ruimte voor evenementen, en houden vast aan de winterstop voor onverharde evenementenlocaties.

- Rijnenburg krijgt een **groot festivalterrein** voor zo'n 25.000 bezoekers. Dat is een belangrijke toevoeging voor de stad, waar we erg blij mee zijn. Daarmee komt er in Rijnenburg Noord een groen evenemententerrein, dat ook een belangrijke bijdrage levert aan het groen in het gebied op het moment dat er geen evenementen zijn.
- Bovenop het bestaande evenementenbeleid willen we een **loket** inrichten voor organisatoren van evenementen. We zien dat veel organisaties het moeilijk vinden om geschikte plekken te vinden, ook omdat het aanvragen van vergunningen best tijdrovend kan zijn en via veel verschillende gemeentemedewerkers gaat. Een vast loket kan daarbij helpen.

- Omdat iedereen in staat moet zijn om af en toe een evenement te bezoeken, zorgen we dat evenementen betaalbaar blijven. Daarom zetten we de voorgenomen verhoging van de **legestarieven** voor evenementen niet door.

We versterken het Utrechtse nachtleven.

We vinden de nacht belangrijk, en willen daarbij zorgen voor een divers aanbod en een goede balans tussen clubs, cafés, culturele evenementen en laagdrempelige ontmoetingsplekken. Een bruisend nachtleven hoort bij Utrecht. Daarom gaan we door met de uitvoering van de ‘Utrechtse Nachtvisie’ en de ‘Beleidsnota Nachtcultuur’ en maken we geld vrij om de bestaande plannen voor de nacht(cultuur) door te zetten.

We maken het Kinderboekenmuseum gratis

voor iedereen met een U-pas. Binnenkort opent het Literatuurmuseum/Kinderboekenmuseum in Magazijn de Zon. Daar zijn we erg blij mee. Omdat lezen zo belangrijk is voor algemene en taalontwikkeling willen we ervoor zorgen dat mensen met een U-pas daar gratis naar binnen kunnen. Dat doen we in samenspraak met het museum.

We gaan door met de uitvoering van het

broedplaatsenconvenant. In het convenant staat hoe in de komende jaren wordt samengewerkt aan het behoud, de versterking en de uitbreiding van betaalbare werkruimte voor makers, passend bij de groei van de stad en de toenemende vraag naar betaalbare ruimte voor makers.

We zorgen dat lokale media hun werk kunnen

blijven doen. Omdat (lokale) media de macht controleren, zijn ze een belangrijk onderdeel van onze democratie. We gaan er van uit dat het Rijk definitief extra middelen toekent, zodat de kwaliteit van de lokale media op peil kan blijven.

We hanteren de Fair Practice Code.

Om in aanmerking te komen voor subsidies, moeten organisaties aantonen dat ze volgens de principes van de Fair Practice Code werken. Zo zorgen we voor een gezonde arbeidsmarkt in de culturele en creatieve sector.

“Sport, cultuur, horeca en evenementen zijn onmisbaar voor Utrecht.”

We verhogen de toeristenbelasting naar 12,5 procent. We gaan door met het convenant, waarin we met de hotelsector hebben afgesproken om de opbrengsten uit de toeristenbelasting in te zetten voor het vergroenen en leefbaar houden van de stad. We houden vast aan ons beleid rondom de uitbreiding van hotels; bij de Jaarbeurs is wél ruimte voor een grotere hoteluitbreiding.

We gaan aan de slag met amateurkunsteducatie (AKE) aan het Domplein.

Amateurkunsteducatie is belangrijk. Ons gebouw aan het Domplein 4-5, dus in het hart van de stad, biedt daarvoor een mooie plek. We houden vast aan het aantal vastgestelde vierkante meters voor AKE op het Domplein en gaan investeren in het – eindelijk – rondmaken hiervan. Mocht blijken dat er met onze investeringen nog steeds een tekort resteert, gaan we terug in het aantal vierkante meters AKE.

Een stad die we samen maken

De stad in, de gemeentelijke organisatie en financiën

In Utrecht maken mensen de stad. En die mensen, die zijn allemaal heel verschillend. Utrecht kent een enorme diversiteit aan culturen, leefstijlen, religies en opleidingsniveaus. We blijven ons inzetten voor iedereen. We bestrijden polarisatie en uitsluiting, en verzetten ons stevig tegen moslimdiscriminatie, LHBTQIA+ discriminatie, antisemitisme en discriminatie van mensen met een beperking.

Dat mensen de stad maken, betekent ook dat we inwoners een stem geven in de plannen die we opstellen. Dat doen we met 'Samen stad maken', een programma dat erop is gericht om bewoners te betrekken bij besluitvorming en de stad. Ons beleid wordt democratischer en sluit beter aan bij de praktijk als ervaringen en ideeën van inwoners daarin worden meegenomen. Daarbij zorgen we ervoor dat ook de ongehoorde stem een plek krijgt. Het doel van participatie is overigens niet dat iedereen het met een besluit eens zal zijn. Dat is ook zelden de uitkomst.

Lombok, wijk West

Niels van den End

Tegen deze achtergrond willen we een gemeente zijn die voorspelbaar is, die duidelijk, open en eenduidig werkt en communiceert. Leesbare brieven blijven daarbij heel belangrijk. Inwoners hebben het recht om zich te vergissen. Dit betekent dat we ons niet verliezen in regels en protocollen, maar oog houden voor de mens. Op deze manier willen we het vertrouwen van inwoners in de gemeente versterken.

In dit akkoord kijken we niet alleen naar het hier en nu, maar nadrukkelijk ook naar de toekomst. Anders dan eerder gebeurde, plannen we niet alleen vier jaar vooruit, maar zorgen we er ook voor dat er de komende acht jaar voldoende financiële ruimte is om te blijven investeren in alles wat nodig is voor een stad in balans. We laten geen geld op de plank liggen, maar zorgen er tegelijkertijd voor dat er financiële ruimte is om tegenvallers op te vangen. En in het hier en nu leggen we de focus op het uitvoeren van plannen – dus op concrete en zichtbare resultaten, die direct zichtbaar en voelbaar zijn in het leven van inwoners. In lijn hiermee bezuinigen we op management- en beleidstaken binnen de ambtelijke organisatie.

6.1 De stad in: wat gaan we doen?

We blijven samen stad maken. Om recht te doen aan de veelkleurigheid van de stemmen, gaan we in de toekomst vaker peilen wat bewoners van plannen vinden. Door vragenlijsten op te stellen en (groeps) gesprekken te voeren halen we ook geluiden op die ons niet vanzelf bereiken. Door verder te kijken dan de vaste gesprekspartners, wordt besluitvorming representatiever. Als gemeente blijven we verantwoordelijk voor de uiteindelijke keuze.

- We maken geld vrij voor het organiseren van **twee burgerberaden**. We zien een burgerberaad als een waardevol democratisch instrument, waarmee we een representatieve groep inwoners kunnen betrekken bij complexe vraagstukken. Daarom zorgen we ervoor dat er nog twee burgerberaden kunnen worden georganiseerd. Daarna zullen we het instrument evalueren om te kijken wat er ervan kunnen leren, en of we het burgerberaad structureel willen inzetten.
- We vinden dat alle medewerkers van de gemeente de werkwijze van 'Samen stad maken' moeten toepassen in hun eigen werk, zodat iedereen zich er verantwoordelijk voor voelt en **minder centrale sturing** nodig is.

We kiezen opnieuw voor wijkwethouders.

Wijkwethouders zijn het bestuurlijke aanspreekpunt in de wijk. Ze zijn zichtbaar en benaderbaar. Buurtbewoners kunnen met al hun vragen – over alle beleidsterreinen – bij hen terecht, of het nu gaat om de aanleg van een geveltuin, overlast, het parkeerbeleid of als het contact met de gemeente even niet zo lekker loopt. Wijkwethouders zijn vaak in de wijk te vinden en houden regelmatig een spreekuur.

Het Regenboog Stembusakkoord blijft onze leidraad voor diversiteit en inclusie. We vinden het belangrijk dat iedereen zichzelf kan zijn en veilig is, ongeacht afkomst, (seksuele) identiteit, leeftijd, sociaaleconomische status, levensbeschouwing of beperking. Het mag niet uitmaken waar je vandaan komt en wie je bent voor de kansen die je krijgt. De stad moet een plek zijn waar iedereen veilig is en zich veilig voelt. Daarom zetten we ons actief in voor

de veiligheid, emancipatie, zichtbaarheid en acceptatie van LHBTQIA+ inwoners en voeren een doelgericht beleid tegen discriminatie, uitsluiting en geweld op basis van seksuele gerichtheid, genderidentiteit of geslachtskenmerken.

We maken ons hard voor het tegengaan van discriminatie, antisemitisme en andere vormen van uitsluiting. Daarom zetten we ons huidige beleid voort en trekken we geld uit voor diversiteit en inclusie in de stad.

We blijven wijk- en buurtgericht werken.

Dat betekent dat we gemeentelijke taken zoveel mogelijk op wijk- en buurtniveau organiseren, omdat iedere wijk en buurt eigen karakteristieken heeft en daarom een passende aanpak nodig heeft.

We zetten de integrale wijkaanpak Samen voor Overvecht voort, met ruimte voor maatwerk en een focus op preventie.

Samen voor Overvecht laat zien dat een andere manier van werken daadwerkelijk verschil maakt. Door gezondheid, onderwijs, werk, veiligheid en bestaanszekerheid in samenhang aan te pakken en dichtbij bewoners te organiseren, voorkomen we versnippering. Tegelijkertijd vraagt de aanpak om meer scherpste en slagkracht. Om effectiever en efficiënter te werken, zijn we selectiever in de partners met wie we samenwerken en sturen we steviger op de voortgang en aantoonbare resultaten.

We gaan door met de Buurtagenda. In Kanaleneiland, delen van Zuilen, Ondiep en Pijlsweerd en Parkwijk werken we samen met bewoners en andere betrokkenen aan ideeën en acties die de buurt sterker en meer verbonden maken. Met deze 'buurtagenda' investeren we extra in deze buurten om de leefbaarheid en kansen te vergroten. De Buurtagenda werkt als een vliegwiél. Het vergroot de betrokkenheid bij de eigen buurt en de gekozen projecten dragen elk op hun eigen manier bij aan de veerkracht van de wijk.

LAAT jouw mening
Hier
HOREN !
😊

We handhaven het lokale ombudskloket.

Naar aanleiding van de lessen uit de toeslagenaffaire kinderopvang is de gemeentelijke ombudsfunctie opgericht. We verbeteren de publieksdienstverlening en houden de capaciteit van de klachtenafhandeling op peil om de rechtsbescherming van onze inwoners te borgen.

We koesteren kinderrechten en jeugdinspraak.

We geloven dat we betere plannen maken door kinderen en jongeren daarbij te betrekken. Jongereninspraak hoort bij een gezonde democratie. Dat is ook zo vastgelegd in het 'Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind'. We bezuinigen daarom niet op initiatieven die voorzien in

jongerenparticipatie. Denk bijvoorbeeld aan de stedelijke kinderraad, aan de kindervijkraden of aan 'Democratie030'.

We blijven inzetten op burgerschapsonderwijs, en omarmen daarbij de 'Vreedzame School en Wijk'.

En we investeren in bibliotheken, die veel activiteiten organiseren rondom het thema burgerschap.

We zoeken naar meer eenduidigheid in onze relatie met wijkplatforms. Wijkplatforms zouden geworteld moeten zijn in een wijk en een verbindende rol moeten hebben. We zien dat het in de praktijk niet altijd zo werkt. We willen kijken of we de vorm en taken van wijkplatforms meer gelijk kunnen trekken, met als doel dat ze tegenspraak organiseren en een representatief klankbord zijn.

6.2 De gemeentelijke organisatie: wat gaan we doen?

We zorgen dat de gemeente een goede afspiegeling van de samenleving is. We streven naar een organisatie met medewerkers die verschillen in leeftijd, gender, manier van denken, achtergrond en (levens-)ervaring. Het is belangrijk dat bewoners zich in de gemeente herkennen en dat gemeentemedewerkers bewoners goed begrijpen. Het diversiteits- en inclusiebeleid is erop gericht dat de gemeente een goede afspiegeling van de samenleving is.

Veldhuizen, wijk Vleuten-De Meern

Als gemeente willen we zelf het goede

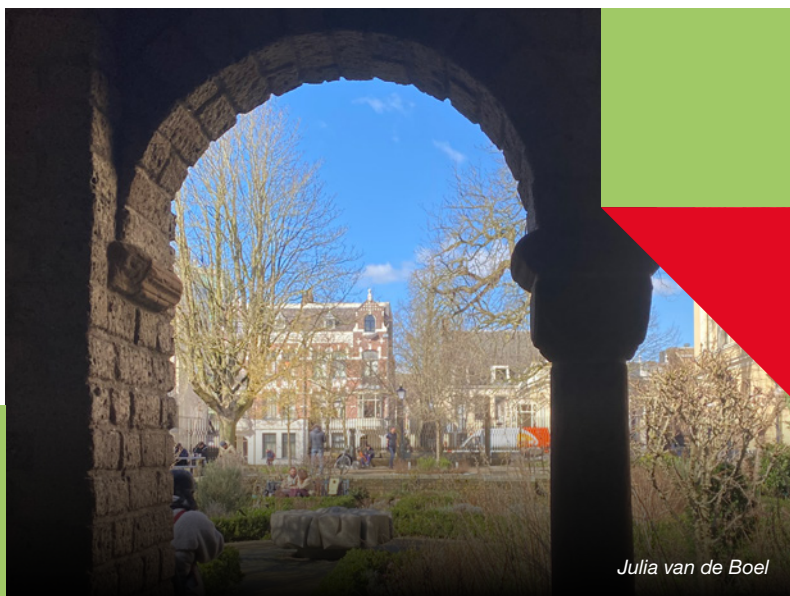
voorbeeld geven. Door zelf het voortouw te nemen bij maatschappelijke opgaven – zoals duurzaamheid, inclusie en dienstverlening – willen we inwoners aanzetten om hetzelfde te doen. Onze ambities en (beleids)keuzes zijn alleen geloofwaardig, als we ze een plek geven in onze eigen bedrijfsvoering:

- Dat doen we bijvoorbeeld door de **Roemer-norm** aan te houden, en te zorgen dat de uitgaven voor externe inhuur maximaal 10% van de totale personeelskosten bedragen.
- Ook zorgen we voor genoeg **stage- en traineeplekken voor mbo-studenten**.
- Als het gaat om aanbestedingen in het sociaal domein, handhaven we het **keuzekompas**. We doen ervaring op met het kompas, en kijken deze coalitieperiode hoe we hiermee verder gaan en of dit breder toepasbaar is. Voor welk instrument we ook kiezen: we zetten altijd maximaal in op circulariteit, klimaatdoelen en sociale impact.
- We draaien de bezuinigingen op **‘Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen’** terug. We willen het liefst zoveel mogelijk lokaal inkopen. We weten dat dat bij grote inkopen vaak niet mogelijk is door aanbestedingsregels, maar bij kleinere inkopen kiezen we voor lokaal.
- In lijn met aangenomen motie 381 uit 2023 willen we blijven experimenteren met mogelijkheden om te zorgen voor een **hoger minimumloon bij aanbestedingen**, dus voor werknemers die voor externe opdrachtnemers werken.

- Utrecht is een mensenrechtenstad, en daarom willen we mensenrechten steviger verankeren in hoe we als gemeente handelen. Dit is ook vaak een wens geweest vanuit de raad en de stad. De afgelopen jaren is er een handelingsperspectief ontwikkeld dat toetst aan internationaal recht, proportionaliteit, uitvoerbaarheid en rechtmatigheid, en waarmee kan worden besloten hoe om te gaan met partijen die zich (mogelijk) schuldig maken aan ernstige mensenrechtenschendingen. We nemen dit **mensenrechtenkader** als leidraad en maken daar geld voor vrij. We hopen hiermee transparanter en duidelijker te zijn over de consequenties van ons handelen en de keuzes die we maken.

We investeren in digitale autonomie en

technologie. Net als veel gemeenten is Utrecht in sterke mate afhankelijk van digitale diensten van grote niet-Europese technologiebedrijven. Deze afhankelijkheid brengt risico's met zich mee op het gebied van privacy, datatoegang en continuïteit van dienstverlening. We zoeken daarom naar alternatieven voor de grote Amerikaanse technologiebedrijven. Binnen onze IT-afdeling leggen we de focus op technologie, om te voorkomen dat we als organisatie achterblijven en kwetsbaar worden voor bijvoorbeeld cyberaanvallen. We stellen een wethouder specifiek voor digitalisering aan.

We willen dat medewerkers van de gemeente regelmatig op locatie zijn. Om beter aan te sluiten bij de praktijk en belevingswereld van inwoners, willen we dat (beleids)medewerkers vaker de wijk in gaan, naar plekken of organisaties die relevant zijn voor hun werk. Medewerkers kunnen bijvoorbeeld meelopen met wijkteams of jongerenwerkers, of op locatie gaan kijken als er een speeltuin wordt aangelegd of een weg wordt aangepast.

We willen uitvoerende functies beter belonen, aansluitend op onze keuze om meer nadruk op de uitvoering te leggen. Bij de gemeente hebben veel medewerkers een rol waarin ze direct contact hebben met inwoners en ervoor zorgen dat beleid in de praktijk wordt gebracht. We onderzoeken hoe we het functiehuis zó kunnen aanpassen, dat we deze medewerkers beter kunnen betalen. Het gaat daarbij niet alleen om de lagere salarisschalen. We willen het signaal afgeven dat je ook in de uitvoering carrière kunt maken. We kijken ook of we medewerkers in tekortsectoren beter kunnen betalen.

We zetten de uitvoering centraal binnen de ambtelijke organisatie. De stap van beleid naar uitvoering zetten we in samenspraak met de organisatie, en op basis van inhoudelijke keuzes. Een focus op de uitvoering betekent ook dat we met werkzaamheden stoppen:

- Beleid dat niet bijdraagt aan onze doelen of te veel capaciteit vraagt, wordt aangepast of beëindigd. Omdat we ons vooral richten op het succesvol uitvoeren van bestaand beleid, stellen we slechts heel beperkt nieuw beleid op. In lijn daarmee **verminderen we de management- en beleidscapaciteit** met 10,5 miljoen euro. Daarbij houden we rekening met de andere bezuinigingen in dit akkoord. **We ontzien de uitvoering.**

- Daarnaast brengen we de **inzet op het mobiliteitsbeleid, de overhead op re-integratie en algemene overhead terug**, waarbij we ICT, financiën, maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven, inkopen en goed werkgeverschap ontzien.
- Dit doen we heel **zorgvuldig**. De ondernemingsraad heeft een belangrijke rol in het bewaken van de gevolgen deze veranderingen voor medewerkers. We verwachten dat met natuurlijk verloop een groot deel van de bezuiniging kan worden ingevuld. Daarnaast houden we rekening met frictiekosten, zodat we hiervoor ook een realistisch tijdspad volgen.

We kijken ook naar onszelf als het gaat om bezuinigingen. We hebben moeilijke keuzes moeten maken om de schaarse middelen te verdelen. We hebben daarbij ook naar onszelf – de raad – gekeken, en zijn gekomen tot een bezuiniging die landt bij de Rekenkamer.

6.3 Financiën: wat gaan we doen?

We werken met een begroting die structureel in evenwicht is. We stellen ieder jaar een meerjarenbegroting op, die structureel sluitend is. Dat wil zeggen dat de structurele baten elk jaar hoger zijn dan of gelijk zijn aan de structurele lasten. Op die manier zorgen we ervoor dat we voldoen aan de eisen van de Provincie, en kunnen we meebewegen als dat nodig is. We streven ernaar om structurele lasten structureel te dekken.

“We zetten de uitvoering centraal.”

We maken in de begroting ruimte

voor investeringen. Momenteel zijn onze investeringsuitgaven begrensd door zowel de uitvoeringskracht als de afspraken over de solvabiliteit – dat is de verhouding tussen het eigen vermogen en het totale vermogen. De solvabiliteit bekijken we in samenhang met de andere afspraken over een sluitende begroting, het weerstandsvermogen en het investeringsplafond.

- Vanuit deze samenhang vinden we het verantwoord om de ondergrens voor de **solvabiliteit** te verlagen van 20% naar 15%. We gebruiken de 20% als signaalwaarde; 15% is de absolute ondergrens. Op deze manier kunnen we de komende jaren blijven investeren in onze stad, zonder dat dit grote risico's met zich meebrengt – want we zorgen ieder jaar voor een structureel sluitende begroting.

- Om ervoor te zorgen dat we ook in 2040 boven de 15% solvabiliteit blijven, storten we vanaf de begroting voor 2027 jaarlijks 10 miljoen euro in de **reserves**. Hiermee zorgen we voor een weerbare begroting, die in staat is onvoorziene tegenvallers op te vangen. Tegelijkertijd houden we onze begroting flexibel en wendbaar zodat we ook voor de middellange termijn financiële ruimte houden om onze ambities op een verantwoorde manier te realiseren. Ieder jaar bekijken we of dit iets meer moet zijn of iets minder dan 10 miljoen euro kan zijn.
- Daarnaast zorgen we ervoor dat de **schuld** maximaal 130% van onze begroting bedraagt. Zo beperken we ook de rentelast, die bij een hogere schuld verder op kan lopen.
- Om te voorkomen dat investeringen een te groot beslag op onze begroting leggen – wat ten koste gaat van onze wendbaarheid en flexibiliteit –, en omdat er grenzen zijn aan wat wij zelf en externe partijen kunnen uitvoeren, stellen we een **investeringsplafond** in van 300 miljoen euro. Dat plafond wordt jaarlijks geïndexeerd met de groei van de begroting. We evalueren dit halverwege de coalitieperiode.

We zorgen voor voldoende buffers voor financiële tegenvallers. We handhaven het uitgangspunt ten aanzien van de weerstandsratio; die moet zich binnen de bandbreedte van 1,0 en 1,5 bewegen. Dit betekent dat er meer geld in kas is dan er aan berekende risico's bestaat. Op deze manier zijn we in staat om financiële tegenvallers of calamiteiten op te vangen, zonder dat onze andere werkzaamheden in gevaar komen. Wanneer de

weerstandsratio beneden de 1,0 komt, vullen we de reserves aan tot een ratio van minimaal 1,0. Dit uitgangspunt wordt meegenomen bij de actualisatie van de 'Nota reserves'.

We maken het aantal reserves overzichtelijker.

We vullen onze reserves niet alleen aan, maar houden ook goed zicht op alle 'potjes geld'. Waar het kan zetten we ze in, zoals het geld dat we hebben ontvangen van het Rijk voor opvang en van de verpakkingindustrie voor Single Used Plastic. We gaan het aantal reserves ook verminderen, in lijn met motie 551 uit 2026. We bekijken nog hoeveel reserves we willen behouden. Dit doen we in samenspraak met de Adviescommissie Controle en Financiën.

We passen een aantal Utrechtse belastingen aan.

Belastingen zijn er om de voorzieningen in de stad te betalen en te onderhouden. Zonder deze inkomsten is het niet mogelijk om de stad groen, duurzaam en levendig te houden. We vragen iedereen om een bijdrage, maar vinden dat de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen. Als het gaat om belastingen hebben we (afgezien van de indexatie volgens vastgestelde systematiek) de volgende keuzes gemaakt:

- We verhogen de **OZB voor woningen met** 15% en voor **niet-woningen** met 23%.
- We verhogen de **toeristenbelasting** naar 12,5%.
- De **rioolheffing voor huiseigenaren** stijgt, naast de reguliere indexaties, in 2027 en 2028 met ongeveer 7 euro per jaar en in 2029 en verder met ongeveer 30 euro per jaar.
- De **afvalstoffenheffing** laten we ongemoeid.
- We schaffen de **hondenbelasting** af. Dat doen we omdat we het niet eerlijk vinden dat alleen hondenbezitters deze belasting betalen, terwijl andere huisdieren ook kosten en overlast met zich mee kunnen brengen. Met het afschaffen van de hondenbelasting behandelen we alle dierenbezitters gelijk en besparen we inningskosten.

We gaan zo realistisch mogelijk ramen. Het lukt ons niet om jaarlijks precies uit te voeren wat we begroten voor dat jaar. Dat komt bijvoorbeeld omdat we pas laat weten of we geld krijgen van het Rijk, omdat we voor de uitvoering mensen tekort komen of omdat de voorbereiding langer duurt. Daardoor houden we jaarlijks geld over. Ons netto jaarrekeningresultaat – nadat we geld overhevelen naar het jaar erna om plannen alsnog uit te voeren – ligt gemiddeld tussen 12 en 30 miljoen euro positief. Om het jaarrekeningresultaat dicht bij de begroting te brengen, gaan we zo realistisch mogelijk ramen:

- Daarvoor stellen we **onze raming voor de eerste jaren bij met 10 miljoen euro**. Op de middellange termijn loopt dit bedrag langzaam af. Zo hoeven we niet onnodig te bezuinigen om toch een sluitende begroting te realiseren. In de begroting zullen wij dit bedrag aan de verschillende programma's toewijzen.
- Ook voor de investeringen hebben we een **extra correctie** doorgevoerd, omdat we ieder jaar zien dat niet alle geplande investeringen in hetzelfde tempo worden gerealiseerd. Dat leidt dan tot lagere kapitaallasten. Daar anticiperen we op, evenals op de verwachting dat ook netcongestie een aantal projecten gaat vertragen.

We zorgen voor financiële degelijkheid. We zien dat er risico's zijn, bijvoorbeeld op het terrein van jeugdhulp of netcongestie. Daar staat tegenover dat we jaarlijks een storting doen in de reserves en ons weerstandsvermogen op peil houden.

We proberen verdere lastenverhogingen en bezuinigingen te vermijden. Daarom lossen we nieuwe tegenvallers in beginsel binnen de eigen portefeuille op. Dat is altijd ons uitgangspunt. Mochten de financiële problemen zo groot zijn dat dat niet haalbaar is – denk aan het grote risico bij jeugdhulp en de landelijke vreemdelingenvoorziening – dan kijken we in tweede instantie op basis van de realisatie van onze investeringen of de storting in de reserves oplossing kan bieden voor de tegenvallers. Mocht dat ook niet lukken, dan betrekken we het bij de integrale afweging. Daarbij vinden we het belangrijk dat we preventie ontzien en

kapitaalvernietiging voorkomen. Doe je dat niet, dan creëer je op de lange termijn een nog groter probleem: hogere kosten, of kapitaalvernietiging als het investeringen betreft.

We voeren ongedekte moties niet uit. Met oog op de financiële situatie kunnen we moties waar geen dekking wordt aangegeven niet uitvoeren.

We zorgen voor geld om knelpunten mee op te vangen. Jaarlijks groeit het Gemeentefonds vanwege de groei van de economie – dat noemen we het volume accres. We houden dat bedrag beschikbaar om knelpunten bij de Voorjaarsnota mee op te lossen.

We ramen de indexeringen van de loon/prijscompensatie budgettair neutraal.

We hanteren de stelregel dat we in de begroting niet meer aan loonprijsvergoeding uitkeren, dan we aan financiële ruimte in het Gemeentefonds hebben. Via het gemeentefonds ontvangen we een aparte vergoeding voor loon- en prijsstijgingen middels de prijsmutatie van het Bruto Binnenlands Product (pBBP). Dat bedrag is leidend voor onze uitgaven aan loon- en prijscompensatie.

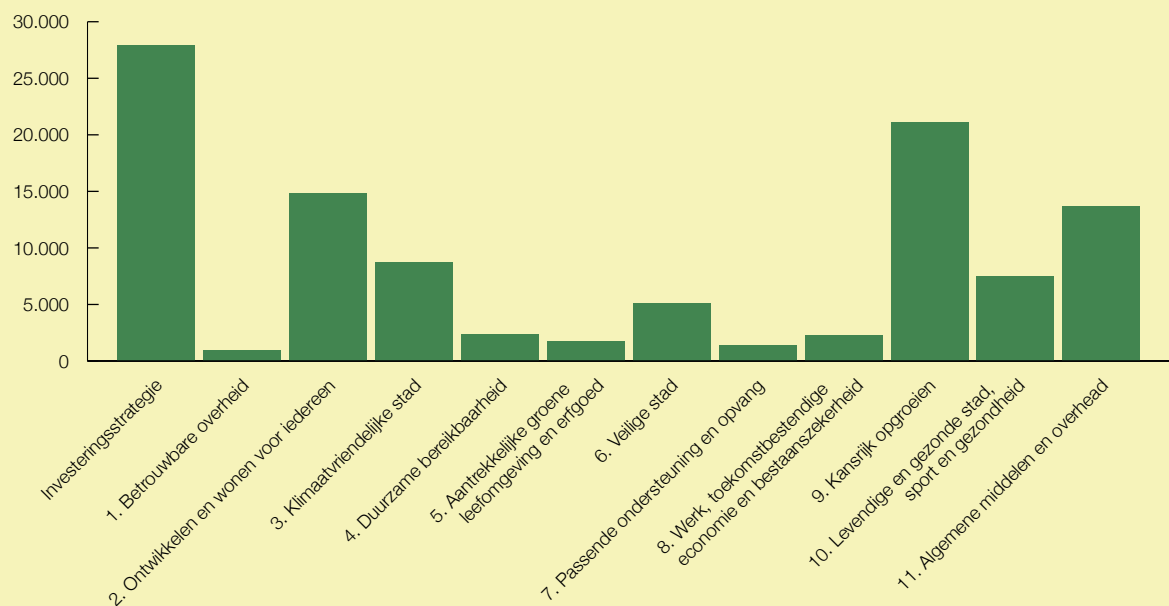
Financiële tabellen

Tabel 1 - Financiële keuzes op programmaniveau (bedragen x 1.000 euro)

In deze tabel staan alle extra middelen voor de komende vier jaar per begrotingsprogramma. In de tabellen daarna staat uitgesplitst waar deze middelen precies voor bestemd zijn.

	2026	2027	2028	2029	2030
Saldo Voorjaarsnota 2026	-19.711	-9.252	-3.867	-3.731	-7.754
Netto Jaarrekeningresultaat 2025	22.200	geen	geen	geen	geen
Financiële keuzes					
Totaal 1. Betrouwbare overheid	0	-2.000	-2.600	-2.200	-900
Totaal 2. Ontwikkelen en wonen voor iedereen	-2.382	-9.771	-15.202	-14.821	-14.821
Totaal 3. Klimaatvriendelijke stad	-567	-6.581	-8.140	-9.990	-8.742
Totaal 4. Duurzame bereikbaarheid	0	650	-1.350	-2.350	-2.350
Totaal 5. Aantrekkelijke groene leefomgeving en erfgoed	0	-1.640	-1.640	-1.640	-1.755
Totaal 6. Veilige stad	-500	-5.050	-5.050	-5.050	-5.050
Totaal 7. Passende ondersteuning en opvang	-500	-1.300	-1.375	-1.375	-1.375
Totaal 8. Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	-1.373	-3.928	-5.474	-3.193	-2.265
Totaal 9. Kansrijk opgroeien	-3.000	-16.700	-18.600	-19.800	-21.100
Totaal 10. Levendige en gezonde stad, sport en gezondheid	0	-5.319	-6.504	-7.301	-7.451
Totaal 11. Algemene middelen en overhead	0	-17.143	-13.643	-13.643	-13.643
Totaal Investeringsstrategie	-315	-3.360	-19.545	-20.030	-27.930
Totaal	-6.148	-81.394	-102.990	-105.124	-115.136

Extra uitgaven per programma en investeringen in 2030
X €1.000

Tabel 2 - Financiële keuzes uitgesplitst per programma (bedragen x 1.000 euro)

Keuze per programma	Toelichting	2026	2027	2028	2029	2030	Incidenteel/ structureel
1. Betrouwbare overheid							
Voortzetten ombudsfunctie	Tweedelijns klachtbehandeling	0	0	-300	-300	-300	I
Versterken publieksdienstverlening	Eerstelijns klachtbehandeling	0	0	-300	-300	-300	I
Voortzetten en uitbreiden buurtagenda's, buurt- en wijkgericht werken	geen	0	-1.300	-1.300	-1.300	0	I
Extra inzet op diversiteit en inclusie	Binnen en buiten de eigen organisatie	0	-300	-300	-300	-300	S
Organiseren twee burgerberaden	geen	0	-400	-400	0	0	I
2. Ontwikkelen en wonen voor iedereen							
Actief grondbeleid en betaalbaar wonen	Ook voor plankosten Groot Merwede Rijnenburg (circa € 2 miljoen), Lunetten-Koningsweg (circa € 0,5 miljoen) en Overvecht (circa € 1 miljoen) en gebiedsmanagement Overvecht (circa € 0,25 miljoen). Als meer geld voor plankosten nodig is, kijken we primair naar herprioritering van taken gebiedsmanagement	-2.000	-8.000	-12.000	-12.000	-12.000	S
Beroepenvoorrang	geen	0	-70	-70	-70	-70	S
Leegstands aanpak	Handhaven leegstandsverordening	0	0	-542	-542	-542	S
Verhuurvergunning	Implementeren en handhaven	0	-250	-1.000	-1.000	-1.000	S
Opkoopbescherming	geen	0	0	-614	-614	-614	S
Opstellen Omgevingsvisie 2050	geen	-382	-756	-381	0	0	I
Aanstellen verhuisadviseur	Ter bevordering doorstroom	0	-60	-60	-60	-60	S
Actieplan studentenhuysvesting	Stimuleringsregeling	0	-150	-150	-150	-150	S
Natuurinclusief bouwen	Opstellen puntensysteem	0	-100	0	0	0	I
Thuis voor iedereen	Huisvesting kwetsbare groepen	0	-335	-335	-335	-335	S
Geef woningzoekenden een stem	geen	0	-50	-50	-50	-50	S
3. Klimaatvriendelijke stad							
Utrecht isoleert	Energiebesparing	-567	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	S
Aanpak netcongestie	Maatregelen om stedelijke ontwikkelingen gaande te houden. Inclusief transformatorhuisjes	0	-4.581	-6.140	-7.990	-6.742	I

Keuze per programma	Toelichting	2026	2027	2028	2029	2030	Incidenteel/ structureel
4. Duurzame bereikbaarheid							
Verkeersveiligheid	In de investeringsstrategie maken we 0,5 miljoen vrij voor verkeersveiligheid	0	0	0	0	0	S
Invoering Vleuten-De Meern met ingang van 2034	Dit heeft impact na 2030	0	0	0	0	0	I
95% korting bezoekersparkeren (75 uur)	geen	0	-2.000	-4.000	-5.000	-5.000	S
Blok A zondag betaald parkeren invoeren	geen	0	2.650	2.650	2.650	2.650	S
5. Aantrekkelijke en groene leefomgeving en erfgoed							
Pleinenstrategie	Pleinen klimaatadaptief en groen maken, inclusief aanleg nieuwe fontein Moskeeplein	0	-150	-150	-150	-150	S
Stadsbos Rhijnauwen	Exploitatielasten en investering van 400.000 in 2029	0	-50	-50	-50	-165	S
Inzet op extra gelegenheden voor zwemmen in de openbare ruimte	Exploitatielasten en toezicht/ handhaving	0	-440	-440	-440	-440	S
Dierenwelzijnsbeleid	Opstellen en uitvoeren uitvoeringsagenda dierenwelzijn, inclusief dierenhulporganisaties	0	-500	-500	-500	-500	S
Intensivering afvalbijplaatsingen	geen	0	-250	-250	-250	-250	S
Impuls natuur- en milieueducatie	geen	0	-250	-250	-250	-250	S
6. Veilige stad							
Bestrijden overlast	Inzet jongeren- en Eropaf- teams	0	-3.500	-3.500	-3.500	-3.500	S
Extra inzet straatveiligheid	geen	0	-150	-150	-150	-150	S
Femicide aanpak	geen	0	-200	-200	-200	-200	S
Weerbaarheid	Aanpak om te zorgen dat de organisatie en inwoners weerbaar zijn tegen mogelijke rampen en crises, bijvoorbeeld stroomuitval	-500	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	S
Faciliteren demonstraties	geen	0	-200	-200	-200	-200	S
7. Passende ondersteuning en opvang							
Vrouwenvleugel koudweerregeling	Het realiseren van een extra vrouwenvleugel ten behoeve van de koudweerregeling	0	-800	0	0	0	I
Handhaven koudweerregeling	geen	-500	-500	-500	-500	-500	S
Living Lab 'Eerst een thuis'	Aanpak dakloosheid	0	0	-875	-875	-875	I

Keuze per programma	Toelichting	2026	2027	2028	2029	2030	Incidenteel/ structureel
8. Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid							
Begeleiding naar passende zorgverzekering voor minima	geen	0	-269	-269	-269	-269	S
Subsidie ondersteuning ondernemerschap	Inclusief kapitaalstorting ROM	0	-450	-450	-450	-450	S
Indexatie armoederegelingen	Onder andere de U-pas, bijzondere bijstand, medische regeling en individuele inkomenstoeslag (ITT)	0	-440	-440	-440	-440	S
MKB ondersteuning Ondernemer Centraal	geen	0	0	0	0	-300	S
Intensivering 'Juiste bedrijf op juiste plek'	geen	0	-200	-200	-200	-200	S
Uitvoering beleidsnota circulair	geen	-500	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	S
Upcycle centra	We geven subsidie aan de upcycle centra	-300	-300	-300	-300	-300	I
U-pas groei mensen zonder papieren	Mensen zonder papieren kunnen gebruik maken van de U-pas	0	-200	-200	-200	-200	S
Inbesteding Utrechts Werkontwikkelbedrijf	Inclusief inzet loonkostensubsidie	-573	-1.619	-2.165	1.327	2.555	S
Inzet reserve armoedebestrijding en schuldhulpverlening	geen	0	1.000	0	0	0	I
Bijzondere bijstand (motie 315 uit 2024 'Hand in eigen boezem')	Terugdraaien bezuiniging uit Voorjaarsnota 2024	0	0	0	-811	-811	S
Coördinator EU-arbeidsmigranten	Aanpak, werk, zorg en onderdak	0	0	0	-400	-400	I
Verbeteren aansluiting mbo arbeidsmarkt	geen	0	-300	-300	-300	-300	S
'Utrecht Leert'	Aanpak ter werving en behoud van onderwijs professionals	0	-150	-150	-150	-150	S
9. Kansrijk opgroeien							
Investering in sterke pedagogische basis en basishulp	Opbouw alternatieven voor aanvullende jeugdhulp	0	-7.000	-4.000	-2.000	0	I
<i>Stelpost Jeugd</i>	<i>We gaan ervan uit dat het Rijk dit compenseert conform Van Ark II</i>	<i>-3.000</i>	<i>-7.400</i>	<i>-11.300</i>	<i>-14.500</i>	<i>-17.800</i>	S
Voorschoolse educatie gratis in Kanaleneiland	geen	0	-350	-350	-350	-350	S
Voorschoolse educatie uitbreiding leeftijd	Verlagen leeftijd van 2,5 naar 2 jaar voor de hele stad	0	-1.650	-1.650	-1.650	-1.650	S
Impuls aan 'Bibliotheek op school'	Ten gevolg van wegvallen UOA middelen	0	0	-1.000	-1.000	-1.000	S
Mbo uitvoeringsplan	Inzet op gelijkwaardig mbo	0	-300	-300	-300	-300	S

Keuze per programma	Toelichting	2026	2027	2028	2029	2030	Incidenteel/ structureel
10. Levendige en gezonde stad							
Voortzetten sportakkoord	Focus op sport veiliger maken voor vrouwen en LHBTQIA+ mensen	0	-200	-200	-200	-200	S
Oplossen exploitatietekorten bestaande zwembaden	geen	0	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500	S
Onderwijs jongeren van 18 jaar en ouder zonder papieren	geen	0	-150	-150	-150	0	I
Pilot gratis kraamzorg	Pilot voor gratis kraamzorg Overvecht en Kanaleneiland	0	-180	-65	-65	-65	S
Doorzetten Plan Einstein	geen	0	-300	-300	-300	-300	S
Plus op sociale basis	geen	0	-250	-500	-750	-1.000	S
Verhogen vaccinatiegraad	Gemeentelijk deel	0	-420	-420	-420	-420	S
Opvang EU-arbeidsmigranten	Integrale aanpak met focus op huisvesting	0	-500	-1.000	-1.000	-1.000	S
Uitvoering beleid sekswerkers	geen	0	0	-250	-250	-250	S
Verbreiding Aanpak zwemles A naar B	geen	0	-66	-66	-36	-36	S
Ondersteuning alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV)	Inzet van zorg en onderwijspartners	0	-100	-100	-100	-100	S
Gezond gewicht op school	Waaronder schoollunches	0	0	0	-1.027	-1.027	S
Evenementen naar Utrecht halen	geen	0	-100	-100	-100	-100	S
Leges evenementen niet verhogen	geen	0	-638	-638	-638	-638	S
Cultuur laten meegroeien met stad	Cultuurbudgetten groeien mee met de groei van de stad	0	-50	-100	-150	-200	S
Creatieve broedplaatsen	Betaalbare werkruimte voor makers	0	0	-500	0	0	I
Domplein 4-5	Behouden culturele en maatschappelijke meerwaarde Domplein 4-5	0	-750	-500	-500	-500	S
Uitvoering nachtvisie	geen	0	-115	-115	-115	-115	S

Keuze per programma	Toelichting	2026	2027	2028	2029	2030	Incidenteel/ structureel
11. Algemene dekkingsmiddelen en overhead							
Mensenrechtenkader	Ontwikkelen leidraad	0	-300	0	0	0	I
Terugdraaien bezuiniging MVOI	geen	0	-150	-150	-150	-150	S
Afschaffen hondenbelasting	geen	0	-993	-993	-993	-993	S
Storting in reserves	Jaarlijkse storting om de solvabiliteit op peil te houden	0	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	S
Wegvallende Rijksinkomsten	Landelijke vreemdelingenvoorziening	0	-1.300	-1.300	-1.300	-1.300	S
Wegvallende Rijksinkomsten	Inburgering	0	-3.200	0	0	0	I
Wegvallende Rijksinkomsten	Woonplaatsbeginsel jeugd	0	-1.200	-1.200	-1.200	-1.200	S
Investeringsstrategie							
Investeringsen	Alle categorieën, inclusief beheer en onderhoud	0	-5.800	-21.000	-24.800	-31.300	S
Extra onderuitputting kapitaallasten	geen	0	3.500	2.300	5.400	4.000	I
Inzet 'Grip op investeren'	Ambtelijke capaciteit	-315	-1.060	-845	-630	-630	S
Totaal	geen	-8.637	-72.142	-99.123	-101.393	-107.382	

Tabel 3 - Financiële keuzes investeringen

Onderstaande tabellen geven aan wat we de komende vier jaar extra gaan investeren.
Het gaat om inschattingen die verder zullen worden ingevuld.

Tabel 3a: Investeringsbedragen x 1.000.000 euro

Categorie	Toelichting	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
Instandhouding van de openbare ruimte															
Instandhouding van de openbare ruimte	Voor openbare ruimte hebben we keuzes gemaakt in de kwaliteitsniveaus. Dit is ook vertaald naar kapitaallasten. Het gaat om extra middelen. Prioritering in vervanging voor Overvecht. Inclusief buitenzwemwater	26,0	36,3	36,4	33,6	37,5	40,1	42,8	45,4	48,1	50,8	53,3	56,1	56,1	56,1
Subtotaal		26,0	36,3	36,4	33,6	37,5	40,1	42,8	45,4	48,1	50,8	53,3	56,1	56,1	56,1
Extra middelen vastgoed															
Extra middelen vastgoed	Inclusief verduurzamingsopgave met in ieder geval behalen van doelen frisse scholen	16,0	19,1	16,0	16,9	14,6	15,2	15,2	20,9	27,9	21,7	22,2	22,6	23,1	23,5
Subtotaal		16,0	19,1	16,0	16,9	14,6	15,2	15,2	20,9	27,9	21,7	22,2	22,6	23,1	23,5
Transities in de bestaande stad															
Groen	Extra middelen voor vergroenen straten en/of grotere vergroeningsprojecten.	0,2	0,3	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8
Mobiliteit	Inclusief sparen voor de Demkabrug en de Rijnenburglijn	0,8	1,6	2,4	3,2	3,2	3,3	3,4	3,4	3,5	3,6	3,7	3,7	3,8	3,9
Energietransitie	We geven invullen aan de investeringen verbonden aan de energietransitie (afspraken RES) voor opwek duurzame energie	0,0	0,0	0,0	1,5	3,1	4,7	6,3	6,4	6,5	4,9	3,3	1,7	0,0	0,0
Integrale projecten openbare ruimte	Inclusief herordening ondergrond. Twee derde van de rioleringsinvesteringen pakken we integraal aan	0,0	0,0	0,0	1,9	3,5	5,2	6,9	6,8	7,1	7,4	7,7	7,9	8,2	8,4
Subtotaal		0,9	1,9	2,8	7,2	10,5	13,8	17,2	17,3	17,8	16,6	15,4	14,1	12,8	13,1
Uitbreiding van voorzieningen															
Sport	We zetten een grote stap richting invulling aan de norm uit het Muelier-rapport	0,0	0,0	2,9	17,6	17,6	19,5	16,6	10,2	10,2	9,4	9,4	24,3	24,3	23,3
Cultuur	Dit is inclusief de Cultuurtrekker in Overvecht	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,9	10,1	10,8	10,8
Welzijns- en zorgaccommodaties	Inclusief 9 extra welzijnsaccommodaties t/m 2040	0,0	0,0	0,9	0,9	0,9	0,9	0,0	0,0	3,4	3,4	8,8	8,8	5,3	5,3
Onderwijshuisvesting	Extra middelen om meer te kunnen doen dan het wettelijk minimum. Bedragen nog te alloceren naar investering en exploitatie	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM
Subtotaal		0,0	0,0	3,8	18,5	18,5	20,4	16,6	10,2	13,7	12,8	26,0	43,2	40,4	39,4
Totaal		42,9	57,3	59,0	76,3	81,1	89,5	91,9	93,9	107,4	101,9	116,8	135,9	132,3	132,1

Tabel 3B - Kapitaal- en overige lasten investeringspakket x 1.000.000 euro

Categorie	Toelichting	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
Instandhouding van de openbare ruimte															
Instandhouding van de openbare ruimte	Voor openbare ruimte hebben we keuzes gemaakt in de kwaliteitsniveaus. Dit is ook vertaald naar kapitaallasten. Het gaat om extra middelen. Prioritering in vervanging voor Overvecht. Inclusief buitenzwemwater	0,0	13,5	14,2	15,0	15,6	16,3	17,1	18,1	19,1	20,3	21,6	23,1	24,6	26,2
Subtotaal		0,0	13,5	14,2	15,0	15,6	16,3	17,1	18,1	19,1	20,3	21,6	23,1	24,6	26,2
Extra middelen vastgoed															
Extra middelen vastgoed	Inclusief verduurzamingsopgave met in ieder geval behalen van doelen frisse scholen	0,1	1,3	2,8	3,9	5,1	6,0	7,0	7,9	9,2	10,9	12,1	13,3	14,6	17,2
Subtotaal		0,1	1,3	2,8	3,9	5,1	6,0	7,0	7,9	9,2	10,9	12,1	13,3	14,6	17,2
Transities in de bestaande stad															
Groen	Extra middelen voor vergroenen straten en of grotere vergroeningsprojecten	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5
Sport, spelen en bewegen in de openbare ruimte	Aanleg van extra en/of aanpassen van sport- en speelplekken	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Mobiliteit	Inclusief sparen voor de Demkabrug en de Rijnenburglijn	0,8	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,4	1,5	1,7	1,8	2,0	2,1	2,3	2,4
Energietransitie	We geven invullen aan de investeringen verbonden aan de energietransitie (afspraken RES) voor opwek duurzame energie	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2	0,3	0,6	0,8	1,0	1,2	1,3	1,4	1,4
Integrale projecten openbare ruimte	Inclusief herordening ondergrond. Twee derde van de rioleringsinvesteringen pakken we integraal aan	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,3	0,6	0,9	1,3	1,6	2,0	2,4	2,8	3,2
Subtotaal		1,1	1,1	1,2	1,4	1,7	2,2	2,8	3,6	4,4	5,1	5,9	6,6	7,2	7,8
Uitbreiding van voorzieningen															
Sport	We zetten een grote stap richting invulling aan de norm uit het Muelier-rapport	4,3	4,4	4,8	6,5	7,4	11,6	12,7	14,5	15,2	7,5	8,0	11,3	12,7	14,0
Cultuur	Dit is inclusief de Cultuurtrekker in Overvecht	0,3	0,4	0,9	1,8	2,2	2,8	3,3	4,0	8,3	7,6	6,1	7,0	7,6	8,0
Welzijns- en zorgaccommodaties	Inclusief 9 extra welzijnsaccommodaties t/m 2040	0,0	0,2	0,6	0,6	1,3	1,3	1,9	2,0	2,1	2,2	2,9	3,2	3,6	3,8
Onderwijshuisvesting	Extra middelen om meer te kunnen doen dan het wettelijk minimum. Bedragen nog te alloceren naar investering en exploitatie	0,0	0,0	0,3	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1
Subtotaal		4,6	5,0	6,5	11,0	12,9	17,7	19,9	22,5	27,7	19,4	19,0	23,7	25,9	27,8
Totaal		5,8	20,9	24,8	31,3	35,3	42,2	46,8	52,1	60,3	55,8	58,7	66,6	72,3	78,9

Tabel 4 - Financiële dekking per programma (bedragen x 1.000 euro)

Hieronder staan de keuzes voor de bezuinigingen en de inkomstenverhogingen.

Dekkingsopties	2026	2027	2028	2029	2030
Op te lossen	-6.148	-81.394	-102.990	-105.124	-115.136
Dekking					
Totaal 1. Betrouwbare overheid	0	154	154	154	154
Totaal 2. Ontwikkelen en wonen voor iedereen	0	50	301	701	701
Totaal 3. Klimaatvriendelijke stad	0	0	0	0	0
Totaal 4. Duurzame bereikbaarheid	0	1.300	1.700	3.800	4.000
Totaal 5. Aantrekkelijke leefomgeving	0	0	7.793	6.126	4.460
Totaal 6. Veilige stad	0	0	0	0	0
Totaal 7. Passende ondersteuning	500	2.020	2.595	2.995	2.995
Totaal 8. Werk, economie en bestaanszekerheid	0	2.125	2.125	2.125	2.125
Totaal 9. Opgroeien	0	0	0	0	0
Totaal 10. Levendige en gezonde stad	0	1.260	1.860	2.760	3.260
Totaal 11. Algemene middelen en overhead	3.000	67.600	80.150	95.950	104.250
Totaal Dekking	3.500	74.509	96.678	114.211	121.945
Totaal Saldo	-2.648	-6.885	-6.312	9.088	6.810
Onttrekking algemene dekkingsreserve	2.648	6.885	6.312	0	0
Storting algemene dekkingsreserve	0	0	0	-9.088	-6.810
Eindsaldo	0	0	0	0	0

Tabel 5 - Financiële dekking uitgesplitst per programma (bedragen x 1.000 euro)

Hieronder staan de bezuinigingen en extra opbrengsten uitgesplitst per programma.

Maatregel	Toelichting	2026	2027	2028	2029	2030	Incidenteel/ structureel
1. Betrouwbare overheid							
Verlagen Rekenkamerbudget	geen	0	154	154	154	154	S
2. Ontwikkelen en wonen voor iedereen							
We stoppen met de subsidies voor het architectuurcentrum en de architectuurprijs	geen	0	50	101	101	101	S
We stoppen de personeelsinzet voor stedenbouwkundige samenhang en ruimtelijke kwaliteit	geen	0	0	200	200	200	S
Opheffing knelpuntenvoorziening en indien nodig bijstellen ambities in lopende projecten	Onderdeel budget ruimtelijke ontwikkelingsprojecten	0	0	0	0	400	S
3. Klimaatvriendelijke stad							
Geen bezuinigingen in dit programma	geen	0	0	0	0	0	0
4. Duurzame bereikbaarheid							
Verlagen mobiliteitsbudget	Nog nader in te vullen. Wel ontzien we fietsers, voetgangers en verkeersveiligheid zoveel mogelijk	0	0	0	2.000	2.000	S
Verlagen beleidsbudget mobiliteit	Ambtelijke beleidsinzet verminderen; we ontzien het fietser- voetganger en verkeersveiligheids-beleid zoveel mogelijk	0	1.300	1.700	1.800	2.000	S
5. Aantrekkelijke groene leefomgeving							
Verlagen niveau beheer en onderhoud van B naar C voor verharding, groen en verlichting.	geen	0	0	2.793	2.793	2.793	S
Ingroeipad groot onderhoud	geen	0	0	5.000	3.333	1.667	S
6. Veilige stad							
Geen bezuinigingen in dit programma	geen	0	0	0	0	0	0

Maatregel	Toelichting	2026	2027	2028	2029	2030	Incidenteel/ structureel
7. Passende ondersteuning							
Aanscherpen gebruik regiotaxi	geen	0	220	220	220	220	S
Benutten opvangreserve	De reserve opvang zetten we breed in om de kosten van de opvang te dekken	500	1.800	2.375	2.775	2.775	I
8. Werk, economie en bestaanszekerheid							
Minder inzet op re-integratie	Taakstelling op re-integratie	0	1.600	1.600	1.600	1.600	S
Versoberen subsidieprogramma start-up / scale-up	geen	0	400	400	400	400	S
Afschalen bijdrage aan Utrecht International Centre	geen	0	125	125	125	125	S
9. Kansrijk opgroeien							
Geen bezuinigingen in dit programma	geen	0	0	0	0	0	0
10. Levendige en gezonde stad							
Verlagen onderhoudsniveau gemeentelijk vastgoed	Van niveau 3 naar 4	0	500	1.000	1.000	1.000	S
Afschalen inzet op sport- en beweegstimulering en ondersteuning van sport- en beweegaanbieders	Van topsport naar breedtesport	0	0	100	1.000	1.500	S
Bezuiniging op stadsverfraaiing	geen	0	160	160	160	160	S
Verminderen op uittreden sekswerk	We gaan minderen op trajecten die gericht zijn op verlaten sekswerk	0	350	350	350	350	S
Budget knelpuntencultuur	Budget voor knelpunten cultuur en bijzondere ontwikkelingen verlagen ten behoeve van Domein 4-5	0	250	250	250	250	S

Maatregel	Toelichting	2026	2027	2028	2029	2030	Incidenteel/ structureel
11. Algemene middelen en overhead							
Groei van de stad	We ramen de groei van de stad vanaf 2028 ook in de baten (Gemeentefonds en OZB)	0	0	5.000	10.000	15.000	S
<i>Stelpost Jeugd (Van Ark II, bijdrage Rijk)</i>	<i>We houden vast aan de toezegging van het Rijk om de oplopende kosten voor jeugdhulp te vergoeden</i>	<i>3.000</i>	<i>7.400</i>	<i>11.300</i>	<i>14.500</i>	<i>17.800</i>	<i>S</i>
Weerbaarheid	Dekking Rijk	0	500	500	500	500	S
Realistisch ramen in exploitatie	geen	0	10.000	10.000	10.000	10.000	I
Verhogen OZB	We verhogen de OZB Woningen met 15% en Niet-woningen met 23%	0	41.500	41.500	41.500	41.500	S
Verhogen toeristenbelasting	We verhogen de toeristenbelasting naar 12,5%	0	1.700	1.700	1.700	1.700	S
Realistisch ramen precariobelasting	De opbrengstraming van de precariobelasting sluit aan bij de realisatie	0	300	300	300	300	S
Ambities en beleidstaken dekken uit rioolheffing	geen	0	1.500	1.500	6.000	6.000	S
Bijplaatsingen dekken uit SUP-middelen	Bijplaatsingen	0	250	250	250	250	I
Taakstelling (beleids) organisatie	Aantal beleidsambtenaren verminderen	0	4.000	7.500	10.500	10.500	S
Centrale overhead taakstelling	Niet op ICT, financiën, MVOI en goed werkgeverschap	0	450	600	700	700	S
Totaal		3.500	74.509	96.678	114.211	121.945	

